

B-18

శ్రీమతేరామానుజాయ నమః

భక్తా మృత ము

శ్రీ భగవద్రామానుజ తిరునక్షత్రోత్సవ
ప్రత్యేక సంచిక

గౌరవ సంపాదకులు :

ఉ. పే. శ్రీమాన్ K. S రామానుజాచార్య స్వామివారు

శ్రీమతేరామానుజాయ నమః

భక్తా మృత ము

శ్రీ భగవద్రామానుజ తిరునక్షత్రోత్సవ

ప్రత్యేక సంచిక

రచయితలు :

ఉ. వే. శ్రీమాన్ K. T. రామానుజాచార్యులుగారు

ఉ. వే. శ్రీమాన్ N. V. L. N. రామానుజాచార్యులుగారు

గౌరవ సంపాదకులు :

ఉ. వే. శ్రీమాన్ K. S రామానుజాచార్య స్వామివారు

సంపాదకులు :

ఉ. వే. శ్రీమాన్ I. V. V. రాఘవాచార్యులుగారు

ఉభయ వేదాంత సభా ప్రచురణ

పెంటపాడు - 534 166

1992

చందా వివరములు

1. మహారాజపోషకులు : 1116/-
వీరిపేరు ప్రతి సంచికలోను ప్రకటింపబడును.
సభా ప్రచురణలు 2 కాపీలు పంపబడును.
2. పోషకులు : 558/-
వీరిపేరు ప్రతి సంచికలోను ప్రకటింపబడును.
సభా ప్రచురణ 1 కాపీ పంపబడును.
3. అభిమానులు : 250/-
వీరిపేరు ఒక సంచికలో ప్రకటింపబడును.
సభాప్రచురణ 1 కాపీ పంపబడును.
4. సంవత్సర సభ్యత్వము 25/-
వీరికి ప్రతి ఒక సం॥రము పంపబడును.

చందాలు పంపవలసిన చిరునామా :

N. V. L. N. రామానుజాచార్యులు

కార్యదర్శి : ఉభయ వేదాంత సభ

పెంటపాడు - 534 166

శ్రీరస్తు వైదిక ప్రార్థన

వ్యాఖ్యాత :- ఉ. పే. శ్రీమాన్ K. S. రామానుజాచార్య స్వామివారు

మం॥ అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్
విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్
యుయో ధ్యస్మ జ్ఞహురాణ మేః
భూయిష్ఠాం తే నమ ఉక్తిం విధేమ ॥

అర్థ : అగ్నే-(భక్తులను) ముందుకు నడిపించు; దేవ-ఓ! పరమాత్మా విశ్వాని-నమస్తములైన; వయునాని-పురుషార్థములను; విద్వాన్-తెలిసిన; (నీవు); జ్ఞహురాణ-కుటిలమైన; ఏనః-పాపమును; అస్మత్-మానుడి; యుయోధి-తొలగించుము; సుపథా-మంచి మార్గము ద్వారా; అస్మాన్-మమ్ములను; రాయే-ధనము కొరకు; నయ-కొని పొమ్ము; తే-నీకు; భూయిష్ఠాం-అధికమైన; నమ + ఉక్తిం-నమశ్శబ్దమును; (నమస్కారమును) విధేమ - పలుకుదుము (కావించుము)

తా॥ భగవంతుడు అగ్నికి అంతర్యామి అగుట చేతను ఉపాసకులను శ్రేయోమార్గమున ముందుకు నడిపించువాడు (అగ్నిం నయతీతి అగ్నిః) అగుటచేతను ఇతడు అగ్ని అని సంబోధించ బడుచున్నాడు. ఉపాసకులమైన మాకు ఏది శ్రేయోదాయకమో చక్కగా తెలిసిన ఓ! పరమాత్మా! నీవు ఫలప్రాప్తికి పశ్చి బన్ధకములైన మా పాపములను తొలగించి మంచి మార్గమున మమ్ము మాకు పెన్నిధివైన నీ సన్నిధికి చేరునట్లు ముందుకు నడిపించుము. (మా శక్తిని బట్టియు, నీ అభిప్రాయమును బట్టియు) అధికమైన నమస్కారమును నీకు వాఙ్మాత్రమున గావించుచున్నాము.

సంపాదకీయము

**మేషార్ద్రా సంభవం విష్ణోర్ధ్వన స్థాపనోత్సుకమ్
తుండీర మండలే శేషమూర్తిం రామానుజం భజే ||**

సకల చేతనోజ్జీవనార్థమై ఆదిశేషులు శ్రీభగవద్భామానుజులుగా అవతరించి 975 సం॥ములైనది. పింగళ నామ సంవత్సర మే ష మాసమున పంచమీ ఆర్ద్రా నక్షత్రము క్త గురువాసరమున శ్రీపెరుంబూదూరులో కాంతిమతీ ఆసూరికేశవయజ్ఞులకు కుమారులుగా నవతరించిరి. వీరు చేంచేసియున్న కలమందే వీరి అర్చావతార తిరుమేని (అర్చావిగ్రహము) శ్రీ పెరుంబూదూరు, తిరునారాయణ పురములందు ప్రతిష్ఠింపబడినది.

తెలుగువారి భాగ్యవశమున పశ్చిమగోదావరి జిల్లా, నరసా పురం పట్టణమున స్వామి అర్చారూపమున వేంచేసియున్నారు. వీరు అవతారస్థలమైన శ్రీపెరుంబూదూరులోనే ప్రతిష్ఠింపబడి అచ్చట స్వామి తోపాటు ఏకాననమున ఆరుమాసములు ఆరాధనాదులను స్వీకరించి అచట మొదలియాండాస్తో (పాడుకలతో) సహా నరసాపురమునకు వేంచేసిరి. అంతేకాక శ్రీపెరుంబూదూరు సన్నిధి వలెనే ఈ సన్నిధియు నిర్మింపబడినది.

శ్రీ స్వామివారి తిరునక్షత్ర సందర్భముగా వారి విషయమున వాచాకైంకర్యముగా ఈ ప్రత్యేక సంచికను ప్రకటించుచున్నాము. అంతేకాక స్వామివారి 8వ ఉత్సవమునాడు అనుసంధానముచేయు “తిరుమంతార్థమును” (నిగమనప్పడి) కూడ ఆంధ్రీకరించి భాగవతోత్తములకు అందించుచున్నాము. భాగవతోత్తములు మా ఈ ప్రయత్నమును ఆమోదించి “భక్తామృతము”. మరింత త్వరితగతిని అందునట్లు పోత్సాహము నొసంగ కోరుచున్నాము.

సంపాదకులు

శ్రీమతేరామానుజాయ నమః

శ్రీకృష్ణ సూరయే నమః

నిగమనప్పడి

తిరుమంత్ర ప్రకరణము

అనువాదకులు :. ఉ. పే. శ్రీమాన్ K.T. రామానుజాచార్యులుగారు

శ్రీమత్కృష్ణ సమాహ్వయ నమోయామునసూనవే ।

యత్కటాక్షైక లక్ష్మణాం సులభశ్రీధరస్సదా॥

పరమ కారుణికులగు పెరియవాచ్చాన్పిచ్చెగళ్ అనుగ్రహించిన గ్రంథరత్న ములలో నిగమనప్పడి అను గ్రంథము రహస్యత్రయార్థ ప్రతిపాదకమై యున్నది. ఇయ్యది ప్రపన్న శిరోధార్యము సదాను సంధేయమై యున్నది. “నిగమనమనగ” లోనికి చాచ్చుట, సాంతముగ నెడలుట అని అర్థము. పడి అనగ సోపానము, మెట్టు అని అర్థము. మరై యాయ నాల్వేదత్తుల్ నిన్న మలర్ పుడరే శ్రాస్త్ర రూపమున నున్న నాల్గు వేదములలోని గూఢముగ ప్రకాశించునట్టి దివ్య తేజో వంతుడై] అనునట్లు “యో వేద నిహితం గుహయాం” పరమేష్వరమన్ అనునట్లు నున్న పరమాత్మ తత్త్వమును సమగ్రముగ ఎరుంగుటకు ఈ గ్రంథము సోపానము వంటిది కావున పెరియవాచ్చాన్పిచ్చెగళ్ ఈ గ్రంథమునకు “నిగమనప్పడి” అని నామమిడియుండురు. పడి అనగ గ్రంథము. తిరువాయ్మొళి దివ్యప్రబంధ వ్యాఖ్యానములకు ఆరాయరప్పడి పన్నీరాయరప్పడి ఈడు ముప్పత్తారాయరప్పడి అనియు తిరుప్పావై వ్యాఖ్యానములకు మువ్వాయరప్పడి ఆరాయరప్పడి అనియు వ్యవహారము కలదు. ఆరాయరప్పడి అనగా ఆరు వేల గ్రంథమని యర్థము.

భగవత్తత్త్వ ప్రతిపాదక మంత్రములలో అష్టాక్షరీ మహా మంత్రము మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. దానికి సాటియగు వేదాకమంత్రము ఏదియు లేదు. దీనినే పెరియ తిరు మంత్రమందురు.

ఈ తిరుమంత్రము ఎనిమిది అక్షరములను కలిగి పదత్రయ త్మకమై మూడు పదములు గలదిగ] యున్నది. ఇందు మొదటి పదము “ఓం” ప్రణవము] రెండవ పదము “నమః” మూడవ పదము నారాయణాయ. అకార ఉకార మకారముల కలయికచే “ఓం” అను తొలి పదము ఏర్పడినది. దీనియందలి ఒక్కొక్క అక్షరము ఒక్కొక్క పదమగుటచే ఇదియు మూడు పదములతో నొప్పుచున్నది. రెండవ పదమగు “నమః” అనునది “న” అనియు “మః” అనియు రెండక్షరములు గలదై రెండు పదములుగ నున్నది. మూడవ పదమగు “నారాయణాయ” అనుపదము అయిదక్షరములు కలదై యున్నది. “ఆయ” అనునది నారాయణ శబ్దముపై వచ్చిన చతుర్థి విభక్తి ప్రత్యయము. పైవిధముగ అక్షరశః పదశః విభజింపబడిన అష్టాక్షరీ మంత్రార్థమును క్రమముగ తెలిసికొందము.

మొదటి పదమగు “ఓం” అను ప్రణవమున మొదటి పదముగా నున్న అకారముచే భగవంతుడు సర్వరక్షకుడనియు, సమస్త కల్యాణగుణాకరుడనియు, సర్వశేషి [అందరికి స్వామి] అనియు, శ్రీ మహాలక్ష్మీ వల్లభుడనియు తెలియుచున్నది.

రెండవ అక్షరమగు “ఉ” కారముచే అన్యశేషత్వ నివృత్తియు [అనగ మనము భగవంతుని కంటె ఇతరులకు దాసులము కాము అను దానిని తెల్పుట] భగవంతునికే మనము అనన్యార్థ శేషభూతలము అనియు తెలియ బడుచున్నది. అనన్యార్థ శేషభూతులనగ భగవంతునికే ప్రియమైన దాసత్వమును కలిగియుండి తదితరులకు ఆద్యిప్రీయ దాసత్వమును కల్గి ఉండకుండుట.

ఇక మూడవ అక్షరమగు “మ” కారముచే జీవుల సహజ లక్షణమగు జ్ఞానానందత్వము [జ్ఞానమును, ఆనందమును కల్గియుండుట] జ్ఞానమనే గుణము కల్గి ఉండుట [గుణమనగ స్వభావము] జీవుని నిత్యత్వము [అవినాశత్వము] జీవుడు అణపరిమూడు. ఎప్పుడును ఎట్టి మార్పులు లేక ఎల్లవేళల ఒకే విధమగు రూపము కలవాడు. ప్రత్యక్షమగు బడ ప్రకృతి కంటె భిన్నుడను సర్థమును తెల్పిరి.

అందుచే “నమః” శ్లోకార్థమును వివరించుచున్నారు. జీవగత అహంకార మమకారములను మరల్చుటయు మరల్చి బడిన అహంకార మమకారములుగ దల జీవని స్వరూపమగు అత్యంతపారతంత్ర్యమును ప్రదర్శింపజేయుటకు మిక్కిలి అధీనుడై యుండుట ఇట్టి పారతంత్ర్యము నకు పరాకాష్ఠమగు [చివరిపాద్య] తదీయ శేషత్వమును [భాగవత శేషత్వమును] పరతంత్రునకు అనువగు ఉపాయత్వమును నమశ్శబ్దముచే ప్రతిపాదించబడినవి.

నారశబ్దముచే జీవులయొక్కయు అచేతనమగు ప్రకృతి యొక్కయు నిత్యత్వము జీవప్రకృతుల సమూహము [బాహుళ్యము] అట్టి సమూహముల యొక్క అసంఖ్యాతత్వము ప్రతిపాదించబడినవి.

భగవంతుడు ధారకుడనియు ఈ విశ్వము నంతయు వ్యాపించి ఉన్నాడనియు సర్వ జగన్నియంత అనియు అతడు అన్నివిధముల మనకు బంధువనియు పరమ హృదయినియు అతనిని హృదించేవాడు అతడే అనియు అతడే సర్వ జగత్కారణ భూతుడనియు ఆయన శబ్దముచే ప్రతిపాదించిరి.

“ఆయ” అను చతుర్థి విభక్తి ప్రత్యయముచే భగవంతునికి ఎల్లవేళల జీవుడు సేవలు చేయ ప్రార్థించ వలెనని తెల్పిరి.

ఏ విషయములైనను చక్కగ అర్థము చేసికొని తదను గుణముగ ప్రవర్తించవలెను. అందులకై అష్టాక్షరీ మహామంత్రము అర్థమైనదా? లేదా? అను విషయమును సోపవత్తికముగ వివరించుచున్నారు. శ్రీమన్నారాయణుని యందుతప్ప రక్షకాంతరమునందు [పేరొక రక్షకునియందు] ప్రతిపత్తి [ప్రాప్తబుద్ధి] కల్గినచో అట్టి అతనికి ఆకారార్థము అర్థము కాలేదనియు తలపవలెను. అన్యశేషత్వ బుద్ధికల్గినచో ఉకారార్థము హృదయ గోచరము కాలేదని యెరుంగవలెను. ఆత్మకంటె భిన్నమగు దేహమున ఆత్మ భావన కల్గినచో మకారార్థము తెలియలేదని తలపవలెను. తనకు తాను రక్షకుడనియు స్వరక్షణలో [తనకు తాను రక్షించుకొనుట] ప్రవేశమును శ్రీపైష్ఠప సమబుద్ధియు [అనగ తనను శ్రీపైష్ఠపులతో సమానునిగా భావించుట] ఉపాయాంతరమును మనస్సున కల్గినచో నమ శబ్దార్థము అర్థము

కాలేదనియు భగవచ్చరిర భూతమగు చేతనా చేతనములతో రాగ ద్వైషాదులు కల్గినచో “నార” శబ్దార్థము తెలియ లేదనియు బంధువులు కాని వారి యందు బంధుత్వ బుద్ధి కల్గినచో “అయన” శబ్దార్థము అవగతము కాలేదనియు, భోగ్యములు కాని శబ్దాది విషయములందు భోగ్యతాబుద్ధి కల్గినచో “ఆయ” శబ్దార్థము తోచలేదనియు ఎరుంగ వలెను.

తిరుమంత్రమునకు (1) తాత్పర్యార్థము (2) వాక్యార్థము (3) ప్రధానార్థము (4) అనుసంధానార్థము అను నాల్గింటిని ఇక వివరింపబోవుచున్నాము. (1) తాత్పర్యార్థమనగ సారాంశము అష్టాక్షరీ మంత్రముచే తెలుపబడిన అర్థము సకల వేద శాస్త్రములచే అంగీకరింపబడియున్నది. (2) వాక్యార్థమనగ వాక్యము యొక్క అర్థము. అహం మహ్యంన నారాయణాయ ఏవ ఆని వాక్యార్థము ఇందు ప్రతిపాదించబడినందున ప్రాప్య స్వరూపము [భగవత్స్వరూపము] నిరూపించబడినది. (3) ప్రధానార్థమనగ ముఖ్యార్థము అష్టాక్షరీ మంత్రముచే జీవస్వరూపము నిరూపించబడుటయే ముఖ్యోద్దేశము. (4) అనుసంధానార్థమనగ అనుసంధింప తగిన అర్థము ఈ మహిమంత్రమును తలచునపుడంతయు మనకు భగవంతునికి గల నిత్య సంబంధమును స్మరింపవలెను.

మనకు భగవంతునితో గల నిత్య సంబంధమును ఇట్లు తెల్పుచున్నారు

(1) అకారముచే పితా పుత్ర సంబంధము. (2) “అవరక్షణే” అను ధాత్వార్థముచే రక్ష్య రక్షక సంబంధము. (3) లుప్త చతుర్థిచే [అకరవాచ్యాయ అనిచతర్థి] కేష కేషి సంబంధమును (4) ఉకారముచే భర్తృ భార్యా సంబంధము. (5) మకారముచే జ్ఞాత్ృ జ్ఞేయ సంబంధము. (6) “నమః” పదముచే స్వస్వామి సంబంధము (7) నార పదముచే శరీరి శరీర సంబంధము. (8) అయన పదముచే ఆధారాధేయ సంబంధము. (9) ఆయ పదముచే భోక్తృత్వ భోగ్యత్వము [అనుభవించువాడు అనుభవించబడునది] అను నవవిధ సంబంధములను ఈ గ్రంథమున తెల్పిరి.

నిగమనప్పడిలో తిరుమంత్ర ప్రకరణము ముగిసినది.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

యతిరాజవైభవము

నిత్యం యతీంద్ర తవ దివ్య వపుః స్మృతౌమే
సక్తం మనోభవతు వాగ్గుణ కీర్తనేనైసా
కృత్యంచ దాస్య కరణేతు కరద్యయస్య
వృత్యన్తరేన్తు విముఖం కరణ త్రయంచ॥

తిరువాయి మొళి పిళ్లై గారు ఆళ్వారు తిరునగరిలో భగవద్దా
మానుజుల సన్నిధిని నిర్మించి దానికి నలువైపుల ‘శ్రీ రామానుజ
చతుర్వేది మణ్డలమ్’ అను అగ్రహారమును ప్రతిష్ఠించి ఆ సన్నిధి
కైంకర్యమును మణివాళ మహామునులకు అప్పగింప వారున్న
యతీంద్ర ప్రవణులై తమ యాచార్యులగు తిరువాయి మొళి పిళ్లై
వారి ఆదేశాను సారము ‘యతిరాజ వింశతి’ యను స్తోత్రమును
అనుగ్రహించిరి. ఈ విషయమునే శ్రీమన్ యతీంద్ర “తవదివ్య
పదాబ్జ సేవాం, శ్రీకైలనాథ కరుణా పరిణామ దత్తామ్॥ ” అను
శ్లోకమున విశదీకరించిరి. అట్టి యతిరాజ వింశతిలో స్వామి భగవ
ద్దామానుజుల వైభవమును ఒకింత సేవితము.

ఇంద్రియములకు ఫలము భగవత్కైంకర్యమేయని “జిహ్వే
కీర్తయ కేశవం మురరిపుం చేతోభజ శ్రీధరం పాణిద్వంద్వ సమ
ర్చయ” యని శ్రీకులశేఖర పెరుమాళ్ అనుగ్రహించి యిన్నారు!
వాక్కుచేత కేశవుని కీర్తించవలె, మనస్సున మురరిపుని ధ్యానిం
చవలె, కరద్యయముచే శ్రీధరుని అర్పించవలెను అని చెప్పియుం
డగా వరవరమునులీ శ్లోకమున ‘స్వామీ! రామానుజా! నామనస్సు
ఎల్లప్పుడు మీ దివ్య మంగళ విగ్రహమునందే అసక్తమగు గాక.
నా వాక్కు ఎల్లప్పుడు మీ గుణ కీర్తనము నందే నిమగ్నమగు
గాక! నా హస్తములు మీ కైంకర్యము నందే ప్రవర్తిల్లు గాక! నా

మనోవాక్యాయములు (తిగ్రకరణములు) ఇతర విషయముల నుండి విముఖమగు గాక! అని అనుగ్రహించుచున్నారు.

తమ (మన) మనస్సు భగవద్బ్రాహ్మణుల దివ్యమంగళ విగ్రహ ధ్యానము నందే నిమగ్నము కావలెను. ఆ దివ్యమంగళ విగ్రహ మెట్టిదనగా

పుండ్రై: ద్వాదశభిర్యుతం విలసితం దండై స్త్రిభిర్మండితం
కాషాయేణ శిఖోపవీత రుచిరం దోర్ముల చక్రాంబుజమ్
అసీనం జలజాపనేచ తులసీ పద్మాక్ష మాలాఞ్చితం
యుక్తఞ్చాఞ్చలి ముద్రయా రవినిభం శ్రీభాష్యకారం భజే॥

ద్వాదశ-ఉర్ద్వ పుండ్రములు; త్రిదండము; కాషాయము, చిన్ని శిఖ: యజ్ఞోపవీతము; బాహు మూలములందు శంఖ చక్రములు; గళమున తులసీ పద్మాక్షమాలలు ధరించి పద్మాసనమున అంజలి ముద్రతో వేంచేసి యుండి సూర్యకాంతితో ప్రకాశించు శ్రీభాష్యకారులను సేవించుచున్నాను.

పీతాంబరం వరద శీతల దృష్టిపాతం
అజానులంచి భుజమాయత కర్ణపాశమ్
తన్మేఘ మేచక ముదగ్ర విశాల వక్షం
లక్ష్మీధరం కిమపివస్తు మమావిరస్తు॥

అనునటుల పీతాంబరమును, వేడుకొను వారి కోరికలను తీర్చు జాలు చల్లని కడగంటి చూపులును, అజాను బాహువును, దీర్ఘమైన కర్ణములును, మేఘమువలె నల్లని కాంతివంతమైన వక్షస్థలమునుకలిగి, లక్ష్మీధరము అగు ఒకానొక వస్తువు (సర్వేశ్వరుడు) నాకనుల ముందు సాక్షాత్కరించు గాక! యనునటుల శ్రీమన్నారాయణుడు కనులముందు సాక్షాత్కరించినను ఆ సౌందర్యమునకు వశ్యుడను గాక భగవద్బ్రాహ్మణుల దివ్యమంగళ విగ్రహమే నా మనస్సున సాక్షాత్కరింపవలెను. వారిదివ్య మంగళ విగ్రహమును

సేవించునపుడు మనకు పరిస్థుటముగా కనిపించునది వారి అంజలి ముద్ర. భక్తికి ప్రధానాంగము అంజలి. “అంజల యతీత్యంజలిః” అని అకార వాచ్యుడైన సర్వేశ్వరుని హృదయమును నీరు గావించునది. ‘అంజలిః పరమాముద్రా క్షిప్రందేవ ప్రసాదినీ’ అనునట్లు ఈ అంజలి ముద్ర శీఘ్రముగా భగవదనుగ్రహమును ప్రసాదించును.

ఇతరుల అనుగ్రహమును పొందగోరిగదా వారికి సమస్కరింతుము. ఈ సమస్కారము వలన అవతలి వ్యక్తి హృదయము కఱగి మన యభీష్టములను నెరవేర్చును. అట్లే మన భగవద్రామానుజులు చేసిన యీ అంజలికి ప్రయోజనము ఏమి? వారు భగవంతుని ప్రార్థించి పొందదగినదేదియు లేదుగదా! ‘అచ్యుత పదాంబుజ యుగ్మరుక్మ వ్యామోహితః తదితరాణీ తృణాయ మేనే’ అనునట్లు భగవత్పాదారవింద వ్యామోహితులై తదితరములైన సాంసారిక భోగములను తృణప్రాయముగా నెంచి సస్యసించినారు గదా! ఈ ప్రాకృత లోకముల నుండి పరమపదమునకు వేంచేయగోరి పరమపదమును ప్రార్థించు చున్నారందుమా! అదియును కాదు. “బౌజంగం వపురపహాయ శేషభోగే యదూరం త్రీభువన వన్దితం జగామ” అనునట్లు తిరుప్పావ్ కడల్ (పాలనముద్రం) నుండిగదా అవతరించినారు. ఇక ఉభయ విభూతి నాయకత్వమే వారి యధీనమై యుండ కోరదగిన దేముండును?

ఇక వారి ప్రార్థనకు ఫలితమేమై యుండును? అని విచారించినచో దానికి సమాధానము పరమరమునులే యిట్లని అనుగ్రహించుచున్నారు.

కాలత్రయేపి కరణత్రయ నిర్మితాతి

పాపక్రియస్య శరణం భగవత్తమేవ

సా చ త్వయైవ కమలా రమణార్థి తాయత్

క్షేమస్య ఏవహి యత్ప్రసాద భవచ్ఛివనామ్॥

భగవంతుడు తన సంకల్ప మాత్రముననే ఈ చరాచర విశ్వమును సృజించునట్లు మనమును సంకల్పమాత్రముననే అమితములైన పాపకర్మలను చేయుచున్నాము. పాపములని తెలిసికొన్ని, తెలియక కొన్ని సర్వదా చేయుచునే యున్నాము. ఈ పూర్వోత్తరాఘములకు అంతము లేదుగదా! పూర్వాఘమనగా పూర్వము చేసిన పాపము. ఉత్తరాఘమనగా భగవత్ సంబంధ జ్ఞానము కలిగిన పిమ్మట ప్రామాదికముగా చేసిన పాపము.

యత్ బ్రహ్మకల్ప నియుతాను భవేష్యనాశ్యమ్
తత్కిల్బిషం సృజతి జంతు రిహ క్షణార్ధే॥ అని కూరేశ మిత్రులు అనుగ్రహించినట్లుగా అనేక లక్షల బ్రహ్మకల్పాంతములు అనుభవించినను తీరని పాపములను మనము అరక్షణమునందే చేయుచున్నాముగదా! అహ! పాపములను చేయుటలో మనకంటె గొప్ప వారెవరు? అరక్షణములోనే అంతటి పాపములను చేసిన మనము మనజీవిత కాలములో ఎంతటి పాపములను చేసియుందుము. ఈ పాప ఫలిత మనుభవించుటకు ఎన్ని నరకములను అనుభవింపవలెను. ఎన్ని జన్మల నెత్తవలెను?

ఈ విధముగా మనము చేయు పాపములను గూర్చి మణివాళ మహామునులే నిత్యం త్వహం పరిభవామి గురుంచ మంత్రం

తద్దేవ తామపి నకించిత హోబిభేమి

ఇత్తం శతోవ్య శతవత్ భవదీయ సజ్జే

హృష్టః చరామి యతిరాజ! తతోన్మ మూర్ఖః॥

అని చెప్పియున్నారు గదా! స్వామి! యతిరాజా! నేను సర్వ కాలముల యందును ఆచార్యుని; ఆచార్యా నుగ్రహ లబ్ధమైన మంత్రమును; ఆ మంత్ర ప్రతిపాద్యుడైన సర్వేశ్వరుని పరాభవించుచున్నాను.

మంత్రత్తిలుమ్; మంత్రత్తుక్కుల్లీడాన సప్తు విలుమ్ మంత్రప్రదనాన ఆచార్య పక్కలిలుమ్ ప్రేమమ్ కనక్కవుణ్ణనాల్ కార్యకర

మావదు', 'మంత్రే తద్దేవ తాయాంచ తథా మంత్ర పృథ్వే గురౌ

త్రిమభక్తి స్సదా కార్యా సాహ ప్రథమ సాధనమ్'

అని మంత్రమునందు మంత్ర ప్రతిపాద్యుడైన భగవంతుని యందు మంత్ర ప్రదాత యైన యాచార్యుని విషయమున ప్రేమ యుండి ననే ఫలించును. అదియే మొదటి సాధనమని ప్రమాణములు ఘోషించుచుండగా నేను ఆవచనముల నాదరించి గౌరవింపక పోవుటయే కాదు, సదా పరిభవించుటయే కర్తవ్యముగా నెంచుకొంటినే' ఇందు ఆచార్య పరిభవమనగా "తన్నెంజిల్ తోత్తినదే శొల్లి యిదు శుత్త వుపదేశవర వార్తయెన్నర్" అను విధముగా ఆచార్యుని వలన లభించిన అర్థానుసారము చెప్పకుండుట; ఆచరింపకుండుట; మంత్ర పరాభవమనగా ఆచార్యులుపదేశించిన మంత్రార్థమును మరచిపోవుట; లేక విపరీతార్థములను చెప్పుట; దైవ పరాభవమనగా సర్వేశ్వరుని సొత్తైన త్రికరణములను అన్యార్థము చేయుట; భగవద్విషయక ప్రేమ లేకుండుట. ఇట్టి పాపములను చేయుటయే కాదు. అయ్యో! ఇట్టి దుష్కృతములనేల చేయుచు న్నాననెడి భయము కాని, అనుతాపముకాని కొంచెమైనను లేదు. వాస్తవముగా యింతటి వాడనైనను దానిని పైకి కనబడనీయక నీ భక్తుల సముదాయములో చేరి నేనును భక్తునివలెనే ఆనందముతో తిరుగుచున్నాను. నా ఆనందమునకు కారణము ఇంతమందిని మోసగించి భక్తునివలె తిరుగుచున్నాను గదా! యని మాత్రమే.

నా మనోవాక్కాయములు సర్వదా స్వామి కైంకర్యము చేయవలసి యుండగా నేను వానిని చేయక భగవదపచార భాగవతాపచార అసహ్యపచారములను చేయుచు మీ మనస్సునకు బాధను కలిగించుచు పైకి మాత్రము ప్రియమును చేయుచున్న వానివలెనే నటించుచు కాలము గడుపుచున్నాను. ఇట్టి నాకు ఒక నాడైనను చేసిన పాపములను గూర్చి భయముకాని; అనుతాపము కాని; సిగ్గు కాని కలిగినదా! లేదే! కలిగినచో మరల వానినెట్లు

చేయగలను? అనుతాపమే కలిగిన చేసిన పాపములకు పాపయశ్చి
త్తము కలుగునే?

కూరత్తాళ్వాన్ (కూరేశమిశుల) శిష్యులలో పిల్లె పిల్లె
యాళ్వాన్ అనువారు ఒకరు. వీరు అభిజాత్యాదు లందఱికులై భాగ
వతుల విషయము నందపచార పడుచుండిరి. ఈ విషయము కూరే
శమిశులకు తెలిసి వారిని దిద్దుబాటు చేయవలెనని తలంచిరి. ఒక
నాటి నంకశ్రమణ పుణ్యకాలంబున పిల్లెగారు దానములను చేయు
చుండగా కూరేశులు వేంచేసి నాకును దానము నిమ్మని యడిగిరి.
అంతట పిల్లెగారు “స్వామీ! యీ ధనధాన్యాదులన్నియు మీ
అధీనమై యుండగా నేను చేయు దానమేమి?” యని ప్రశ్నత్తర
మిచ్చిరి. ఆ మాట విని కూరేశమిశులు నాకు ధనధాన్యాదులు
కావు కావలసినవి. మనోవాక్కాయముల చేత భాగవతాపచారము
చేయనని ఉదక పూర్వకముగా వాగ్దానము చేయుడని కోరిరి. పిల్లె
గారు కూడ అట్లే గావించిరి.

ఇట్లుండ ఒకనాడు పిల్లె గారు పూర్వము వలెనే భాగవతాప
చారము గావించి; ఆచార్యులకు వాగ్దానము చేసియు తప్పియుంటి
మే యని అనుతాపము చెంది సాపాటు చేయక యుండిరి. ప్రతి
దినము తమ యింటికి వచ్చు పిల్లెగారు ఆనాడు రాని కారణమును
తెలిసికొన గోరి కూరేశులు పిల్లెగారి గృహమునకు వేంచేసి విషయ
మును తెలిసికొని యిట్లని సమాధాన పరచిరి. “అయ్యో! యిట్టి
పని గావించితినే! యిది మహాపరాధమే” అని అనుతాపము చెందు
టచేత మానసికాపచారమును; భగవానుడు క్షమించును. రాజదం
డన భయముచే కాయికా పచారము గలుగజాలదు. ఇక వాక్కును
మాత్రము స్వాధీనమందుంచు కొనవలెను” అని యీ వృత్తాంత
మును శ్రీ వచన భూషణము ద్వితీయ ప్రకరణమున సేవింపవ
చ్చును.

పైన చెప్పినట్లు అనుతాపమేమైన కలిగినచో గదా! మానసికా
పచారము నశించునది. ఆ అనుతాపమేమియు కలుగుటలేదు. పోనీ
“నాభుక్తం క్షీయతే కర్మ” అనునట్లు అనుభవించి క్షీణింప జేసికొన
జాలుదమా! అదియును సాధ్యము కాదు. దానిని తొలగించు కొను
టకు భగవంతుని కృపయే కావలెను. “పోయ పిశ్చైయుం పుగుద
రువా నిన్తనవుం తీయినిల్ తూశాగుం శెప్ప” అనునట్లు సర్వేశ్వ
రుని కృపచేతనే ఆ పూర్వోత్తరాఘములు రెండును నశింపవలెను.
ఆ కృప కలుగుటకు మనమేమి చేయవలెను? ‘కృతాజ్ఞలి పజ్జరేమ’
అనునట్లు అంజలి చేసిన చాలును.

సర్వేశ్వరుడు నిరంకుశ స్వతంత్రుడు. ఆయన ఏమి చేసి
నను ఏల చేసినది గాని ఇట్లు చేయుమని గాని శాసించు వాడు
ను లేడు. అట్టి నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యము గల సర్వేశ్వరుని వద్దకు
సాపరాధచేతనుడు పోయి తన దుష్కృతములను క్షమింపుమని
వేడుకొనగా ఆయన యేమిచేయునో గదా! ‘క్షిపామి’ యనునో
లేక క్షమించునో తెలియదు గదా! కావున సర్వేశ్వరుని క్షమాగుణ
ము మనపై ప్రసరింప చేయగల వారిని ఆశ్రయింపవలెను. వారి
ద్వారా భగవంతుని కృపను మనము పొందవలెను. అట్టి వారే
భగవద్రామానుజులు.

అడయార్ కమలత్తు అలర్ మగళ్ కేళ్వన్ కైయాళి యెన్నుమ్
పడైయోడు న్నాన్దగముమ్ పడర్ తణ్ణుం, ఒబ్ శార్జ్గిన్లెమ్,
పుడైయార్ పురిశ్శగముమ్ ఇన్దప్పుదలమ్ కాప్పత్తెన్దు
ఇడైయే ఇరామానుశముని యాయిన ఇన్నిలత్తే

అనునటుల పంచాయుధములును భూలోక సంరక్షణార్థమై భగవ
ద్రామానుజుల వారి యధీనములో నున్నవి.

శ్రుత్యగ్ర వేద్య నిజ దివ్యగుణ స్వరూపః

పృత్యక్షతా ముపగతస్త్విహ రజ్జరాజః॥

వశ్యస్సదా భవతితే యతిరాజ తస్మాత్
శక్తః స్వకీయ జన పాపవిమోచనే త్వమ్॥

ఉపనిషత్తులచే తెలిసికొన దగినవాడును, దివ్యమైన కళ్యాణ గుణ ములును స్వరూపమును గల సర్వేశ్వరుడు శ్రీరంగనాధుడై వేంచే సియుండి నీకు వశ్యుడై నీయధీనము నందు కలడు గదా! కావున ఓ! యతిరాజా! నా పాపములను నశింపచేయుటకు మీరే సమ ర్థులు అనునట్లుగా శ్రీరంగనాధుడును; ప్రణత రక్షా దీక్షిత పంచా యుధములును భగవద్రామానుజుల యధీనమందున్నవి. తనకు వశవర్తియగు సర్వేశ్వరునితో చెప్పి మన పాపములను వారే తొలగించగలరు. సర్వేశ్వరుని స్వాతంత్ర్యమువలె వీరిది నిరంకుశ స్వాతంత్ర్యమును కాదు. కావుననే మన విషయమై భగవంతుని సన్నిధిలో అంజలి బంధము చేయుచున్నారు.

భగవద్రామానుజులు శ్రీరంగమున వేంచేసియున్న కాలము న పంకుని ఉత్తరా నక్షత్రమున శ్రీ రంగనాధుడు శ్రీరంగనాచ్చి యార్తో వేంచేసియున్న సమయమున గద్యత్రయమును అను గ్రహించి సాపరాధులైన చేతనుల విషయమున శరణాగతి చేయుచు మనకై క్షమను అర్థించినారు. అందులకే వారి యంజలి బంధము. అట్టి భగవద్రామానుజుల దివ్య మంగళ విగ్రహము సదా నా మనస్సునందు నిలచి యుండవలెను.

“వాక్ గుణ కీర్తనేఽసౌ సక్తా భవతు” నా వాక్కు భగవద్రామా నుజుల గుణ కీర్తనము నందే సక్తమగుగాక!

ఇంతవరకు నా వాక్కు శబ్దాది విషయ పాప్రవణ్యమున తగని వారినందరను పొగిడి మాలిన్యమును చెందియున్నది. ‘ఎన్నా విలిన్ కవి యానౌరు వర్క్యమ్ కొడుక్కిలేన్’ నానాలుక నుండి పుట్టిన మ ధురమైన యీ కవిత్వమును నా స్వామి వేంకటాచలపతికి తప్ప వేఱెవ్వరికి యజులను అనిగదా! ఆ శ్వా ర్థు చెప్పియున్నారు.

భగవంతుడు మనకు వాక్కు నిచ్చినదికూడ నోరార తన్ను
స్తుతించుటకే గాని అల్పాస్థిర సంపద్భ్రదాత లగు సామాన్యులను
స్తుతించుటకు కాదు. ఈ విషయమునే ఆశ్వాత్థు మనకు పదేశించుచు

వాయ్కొణ్ణు మానిడమ్ పాడవన్ద కవియే నల్లెన్
ఆయ్కాణ్ణు శీర్వళ్ళల్ అళిప్పరాన్ ఎవక్కేయుళున్

నా మాటలతో సామాన్యులైన నరులను పాడుటకు వచ్చిన కవిని
కాను. వేద ప్రతిపాదితుడును సమస్త కళ్యాణ గుణాత్మకుడైన
సుదర్శనాయధుడే నా కవిత్వమునకు లక్ష్యము - అని చెప్పియు
న్నారు. 'ఇంత వరకు అసద్విషయములను పొగిడి పొగిడి అనుభ
వించినదియు తృప్తి చెందినదియు లేదే! "గత జన్మలలో నాకు
వాక్కు కలిగియుండియు నారాయణయని నిన్ను ఒక్కమార్తెనను
స్తుతించి యుండను ఆకారణముచే గదా నాకీ గర్భవాసాది దుఃఖ
ము లభించినది ఓ నాలుకా! నీకు నమస్కరింతును. నారాయణ
యని యొక్కసారి పలుకుము" అని కులశేఖరాశ్వాత్థు చెప్పినట్లుగా
మనమెప్పుడోగాని నోరార భగవన్నామోచ్చారణ చేసి యెరుగము
గదా! ఇన్ని దినములకు స్తుతింపదగినవారు కలరు. వారినే స్తుతిం
పవలెను అను జ్ఞానము కలిగినది. అయిన ఆ స్తుతింపదగిన వారె
వరు? 'తిరువేళ్ళడత్తు ఎన్అనై ఎన్నప్పన్' వేంకటాచలమున
వేంచేసియున్న నా యేనుగువంటి నా స్వామి శ్రీనివాసుడా! లేక
'పాడిసీర్ ఉయ్మిన్ నారాయణా ఎన్నుమ్ నామమ్' అని
తిరుమంగైయాశ్వాత్థు సాదించిన నారాయణ యను నామమా!
ఆనగా ఆ రెండును కాదట "నెంజే శొల్లువోం అవన్ నామజ్గళే" అని
అముదనార్లు చెప్పిన భగవద్రామానుజుల తిరునామమునే చెప్పవ
లెను. అయిననే స్తుతింపవలెను. వారి గుణములనే కొండాడ
వలెను.

అట్లు స్తుతింప బూనిన మొదటగా స్తుతింప దగిన గుణము దయాగుణము. దయ అనగా ఇతరుల దుఃఖమును చూచి తానును దుఃఖితుడగుట. అనగా పరుల కష్టమును చూచి తన మనస్సు కరగి నీరైనపుడు గదా వానికి సహాయము చేయుదుము, అయినచో దుఃఖము హేయగుణము కాదా యన్నచో కాదనియే చెప్పవలెను. తన విషయమైన దుఃఖము హేయము కాని ఆశ్చిత్య కార్యసాధకమైన దుఃఖము గుణమని భావించియే శ్రీ వాల్మీకి మహర్షి “వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః” మానవులకు కష్టములు కలిగినపుడు రాముడు మిక్కిలి దుఃఖితుడగువాడు” అని గుణముగనే పేర్కొని యున్నారు. అత్మగుణములలో దయా గుణమే మొదటగా నెన్నదగినది. దానిని మించిన గుణము లేదుగదా!

సర్వేశ్వరుని దయ కంటె ఆశ్చర్య దయ గొప్పదట. కావుననే మధురకవులు “అరుఢ్ కణ్డీరివ్వులగి నిల్మిక్కడే” నమ్మాళ్వార్ల దివ్యమైన కృపారసము ఈ లోకము నందధికమై యుండుటను చూచితరా! అని అనుచున్నారు. సర్వేశ్వరుని దయకు పాత్రులగుటకు ముందుగా మనము చేయవలసిన కృత్యములు కొన్నియున్నవి. ఆయనకు అనుకూలుడై యుండవలె. ప్రతి కూలమైన దానిని విడువవలె. ఆయనే రక్షకుడని విశ్వాసము గలిగి యుండవలె. ఆ పిమ్మట ‘తవాఽస్మి’ అనియో ‘మామేకం శరణం వ్రజ’ అని ఆయనే చెప్పినట్లుగా శ్రీమన్నారాయణునే శరణుగా పొందవలె. మనము ‘తవాఽస్మి’ అని పలుకనిచో ఆయన మనకు దూరుడుగనే యుండును. అట్లు పలుకుటకై మనకు తగిన జ్ఞానము కదా కావలెను. ‘మానం ప్రదీపమివ కారుణికో దదాతి’ దయావంతుడై తనను తెలిసికొనుటకు తగిన జ్ఞానమును పొందుటకై శాస్త్రముల నందించెను. కానీ ‘శాస్త్రజ్ఞానం బహుక్లేశమ్’ అనునట్లు అట్టి శాస్త్రము ద్వారా ఆయనను పొందుట ఎట్లు? తెలియనివానిని తనవద్దకు పిలచి బుజ్జగించి మంచిమాటలతో వానిని

తనవైపునకు ఆకర్షించుకొని తనవానిగా చేసికొనవలసిన వాడు ఉపదేశమధ్యముననే 'అవజానంతి మాం మూఢాః' ఇత్యాదిగా దూషణ వాక్యములు పలికిన దగ్గరకు చేరువాడు భయపడి పారిపోకుండునా! పోనీ ఆ శాస్త్రము నైనను అందరకు ఉపదేశింపరాదట "ఇదంతే నా తపస్కాయ నాభక్తాయ కదాచన! నచా శుశ్రూషవే వాచ్యం నచమాం యోభ్యసూయతి" అని రహస్యమైన యీ శాస్త్రమును అతపస్కునికి గాని; భక్తి లేనివానికి గాని; గురు శుశ్రూష చేయని వానికిగాని; భగవంతుని గుణముల యందు దోష విష్కరణమును గావించు అనూయా పరునకు గాని చెప్పవలదని నిషేధించినారు. ఇంత చేసి తనను పొందుటకు మనకు కరణ కళే బరాదు లనుగ్రహించినాడు గాని తన పాదారవిందముల ననుగ్రహింపలేదు. "సమంవా విషమం వాపి నద్యోవా స్థావరాణిచ" అనునటుల ఎత్తు పల్లములు; నదులు కొండలు అను భేదము లేక అంతటా సమముగా కురియు మేఘమువలె అందరి యందు సమముగా ప్రసరింపవలసిన దయ అధికారి భేదమును బట్టి మారుచున్నది.

దీని ననుసరించియే పూర్వాచార్యులు "గుహ్యార్థములను వెను వెంటనే చెప్పరాద"ను మర్యాదను పాటించి సంవత్సరమో ఆరు మాసములో పరీక్షించి యదార్థముగా తత్త్వజిజ్ఞాసువులైన వారికి మాత్రమే రహస్యార్థములను ఉపదేశించుచు వచ్చిరి. కానీ భగవద్రామానుజులు అట్లుగాక "పారులకిల్ ఆళైయుడ యొక్కెల్లాం ఆరియర్ గాళి! కూణు మెన్ఱు పేళి వణుమ్బుణ్ఱార్ పిన్" ఓ! ఆచార్యవర్యులారా! భూమండలమున గల వారందరికి అపేక్ష పడినంత మాత్రముననే రహస్యార్థముల నుపదేశింపుడు అని చెప్పి పూర్వాచార్యుల కట్టుబాటును సడలింప జేసిరి. ఆ వృత్తాంతమును తెలిసికొందము.

భగవద్రామానుజులు తిరు మంత్రార్థమును సేవించుటకై పదు

నెనిమిది పర్యాయములు గోష్ఠిపూర్ణులను ఆశ్రయించిరి. చివరకు గోష్ఠిపూర్ణులు ఈ మంత్రము యొక్క అర్థ గౌరవమును కాపాడుట కై పూర్వాచార్యులు యధికారము లేనివారికి తెలియకుండ కాపాడుచు వచ్చిరి. దీనినట్లే కాపాడుచుండుమని ఎన్నో శపథములు చేయించి మంత్రార్థము నుపదేశించిరి. ఆ మంత్రార్థమును పొందిన భగవద్రామానుజులు పరమ దయాంతరంగులై సంసారుల దుస్థితిని తలంచి “అయ్యో! ఇట్టివారు తరించుటకు ఈ మంత్రార్థమును పొందుట కన్న వేరు మార్గము లేదే” అని తలచి పూర్వ శపథము ను విడచి అర్జున సన్సారులందఱకు ఆ మంత్రార్థము నుపదేశించిరి.

ఈ సంగతి విని గోష్ఠిపూర్ణులు ఆగ్రహముతో ఆచార్యుజ్ఞ నతి కృమించిన నీకేమి ఫలమో తెలియునా ? యని ప్రశ్నింపగా “స్వామి! దీనికి ఫలము నరకమే, కాని ఈ మంత్రార్థ జ్ఞానము వలన ఈ సంసారు లందఱూ పరమపదమునకు వేంచేయగా నే నొక్కడను నరకమందుండిన నేమి” అని యానతిచ్చిరి. అంత గోష్ఠిపూర్ణులు భగవద్రామానుజుల నిస్వార్థ బుద్ధికి, దయా స్వభావమునకు కరిగి నీరై “మానవులను ఉద్ధరించుటకై అవతరించిన ఆ రంగనాథుడవే నీవని ” ‘ఎంబెరు మానారే’ అని ఆలింగనము చేసి కొని ఇది మొదలు ఈ సిద్ధాంతము రామానుజ సిద్ధాంతమని వెలు గొందు గాక యని యానతిచ్చిరి.

ఇట్లు స్వార్థమును త్యజించి లోకుల దుస్థితిని తలంచి తాము నరకమునకు పోవుటకైన నిచ్చగించి మనకందఱకు మంత్రార్థము నుపదేశించిన భగవద్రామానుజుల దయా గుణమును ఏమని; ఎట్లని, ఎంతని స్తోత్రంప వచ్చును. అట్టి రామానుజుల గుణకీర్తనము నందే నావాక్కు అసక్తమగు గాక!

కృత్యంచ దాస్య కరణేతు కరద్యయస్య: నా హస్తద్వయ
ము దేవరవారి కైంకర్యమునందే సక్తమగు గాక! హస్తములకు
కైంకర్యమే ప్రయోజనము గదా! 'పాణిద్వంద్వ సమర్చయ'
అని అనతిచ్చినారు కులశేఖరాళ్వార్లు. ఆ కైంకర్యమునకు అతపడి
యేగదా లక్ష్మణస్వామి 'అహం సర్వం కరిష్యామి' నేనే. సమస్త
కైంకర్యములను చేయుదునని అరణ్యమునకు బయలుదేరెను. కైం
కర్యము లేనిదే శేషత్వము నిలువజాలదు గదా! అయినచో సర్వే
శ్వరుని విషయమున కదా కైంకర్యము చేయవలసినది. అనగా
సర్వేశ్వరుని విషయమున చేయు కైంకర్యము ప్రథమ పర్వము
(మొదటి సోపానము) భగవద్దామానుజుల విషయమున చేయు
కైంకర్యము చరమపర్వము (చివరి సోపానము) ఈ కైంకర్యము
మానసిక, వాచిక, కాయిక భేదము కలదైన "వపున్మృతామే"
అనుటచే మానసిక కైంకర్యము 'వాగ్గుణ కీర్తనే' యనుటచే వా
చిక కైంకర్యము చెప్పబడినది. ఇవట 'కరద్యయస్య దాస్య కర
ణేతు' అనుటచే కాయిక కైంకర్యమే చెప్పబడుచున్నది.

భగవద్భాష్యకారులు శ్రీరంగనాథుని సన్నిధిలో కైంకర్యప
రులు చేయుచున్న కొన్ని యనాచారములను సహింపక వారిని
దిద్దుబాటు చేయవలసి వచ్చెను. దానిని సహింపక కొందరు
స్వామి వారి భిక్షాన్నమున విషప్రయోగము గావించిరి. స్వామి
యిది తెలిసికొని ఆ భిక్షను పారవైచి ఉపవాసముండిరి. ఈ
విషయమును తెలిసిన గోష్ఠిపూర్ణులు స్వామి శిష్యులలో నొకరగు
ప్రణతార్తి హరాచార్యులను వారిని భగవద్దామానుజుల మహానన
(వంటయిల్లు) కైంకర్యమును చేయుటకు నియమించిరి. అది మొ
దలు స్వామి రామానుజులు మఠమునందే భిక్షను స్వీకరించుచు
వచ్చిరి. అట్టి అంతరంగ కైంకర్యమున నా హస్తద్వయము ప్రవే
శింపవలెను గదా!

వడుగనంటి యనువారు తమకు ఉపాయ ఉపేయములు

రెండును భగవద్రామానుజులే యని విశ్వసించినవారు. “కణ్ణన్
 ల్లాల్ దెయ్ వమిలై” కృష్ణుని కన్న దైవము లేదను ఆశ్చర్యవలే
 “రామానుజుల కంటె పరదైవము లేద”ను విశ్వాసము గలవారు.
 “అణ్ణియరంగం ఎన్నముదనై - కణ్ణకణ్ణల్ మత్తొన్న్దై క్కాణావే”
 శ్రీరంగమున శయనించియున్న నా అపర్యామృత స్వరూపుడగు
 రంగనాథుని సేవించిన కనులు వేటొక వస్తువును చూడవు” అని
 తిరుప్పాణి ఆశ్చర్య అనతిచ్చినట్లుగా భగవద్రామానుజులను
 తప్ప వేరెవరినీ సేవింపనివారు గదా! వడుగనంబి.

వీరు మతమునందు స్వామి ఎంబెరుమానార్లకై పాలు కాచు
 చుండగా మతము వాకిలియందు శ్రీరంగనాథులు ఉత్సవముగా
 వేంచేసిరి. భగవద్రామానుజులు శ్రీరంగనాథుని సేవించి వడుగా
 శ్రీరంగనాథుని సేవింప రమ్ము అని పిలచిరి, ఆ మాటలు విని
 వడుగనంబి మీ పెరుమాళ్ళను సేవింపవస్తే నా పెరుమాళ్ళకు కాచు
 పాలు పొంగిపోవా? రావడానికి వీలులేదు - అని చెప్పినారట
 అటువంటి కైంకర్యమునే మణివాళ మహామునులు కూడ కోరు
 చున్నారు.

ఉన్నై యొళియ ఒరుదెయ్ వం మత్తరియా
 మన్ను పుగళ్ శేర్ వడగనమ్మి - తన్నిలైమై
 ఎన్దనక్కు నీతన్దు యతిరాశా - ఎన్నాళుం
 ఉన్దనక్కే యాట్కళ్ పుగన్దు॥

భగవద్రామానుజా! యతిరాజా! మీరు తప్ప వేరుదైవము నెరుగని
 వడుగనంబిగారి నిష్ఠను ధానునికి ప్రసాదించి యెల్లపుడు దేవర
 వారి కైంకర్యమునందు దాసుని స్వీకరింపవలెను. అట్టి కైంకర్య
 మును గదా! మనము పార్థింపి పొందఁగినది.

అయినచో భగవద్రామానుజులు వేంచేసియున్న కాలము
 నందుగదా యీ కైంకర్యము నపేక్షింపవలసినది. ఇప్పుడు అపే

క్షీంచుటయు చేయుటయు అసంగతము కదా! యని భావింపవలదు. మనము చేయు కైంకర్యము లన్నియు స్వీకరించుటకు స్వామి అర్చావతారముగా వేంచేసియే యున్నారుగదా! ఆ అర్చావతార విషయమున కైంకర్యము చేయుటయే మనకు పరమ పురుషార్థము. సర్వేశ్వరుడు వైకుంఠము, తిరుమలై; తిరుమాలిరుం శోలైమలై మున్నగు దివ్య దేశములందు వేంచేసియున్న విధమున భగవద్దామానుజుల హృదయారవిందమున కూడ వేంచేసియున్నారు కదా! అట్టి రామానుజుల కైంకర్యమును చేసిన ఆకైంకర్యము వారి హృదయాంతర్వర్తియగు శ్రీమన్నారాయణుని వరకు చేరును సర్వేశ్వరుని కైంకర్యమని వేరుచేయ నవసరము లేదు. భగవద్దామానుజుల కైంకర్యము నందే నిష్ఠులము కావలెను.

‘వృత్త్యంతరేస్తు విముఖం కరణ త్రయంచ’

నా మనో వా క్కాయములు మిగతా వృత్తుల నుండి విముఖమగు గాక యునుచున్నారు. మొదటి మూడు పాదముల చేతను కరణత్రయమునకు చేయవలసిన పనిని చెప్పి దానినే వ్యతిరేకముఖముగా చెప్పుచూ స్థిరీకరించు చున్నారు. అనగా నా కరణత్రయము భగవద్దామానుజుల విషయమున తప్ప వేరు విషయమున ప్రవర్తింపరాదని పార్థికించుచున్నారు.

తిరువరణ్గత్త ముదనార్లు అనుగ్రహించిన “ఇరామానుశనూత్తనాది” యను దివ్యప్రబంధములో (“నిన్ఱవణ్”; “పేరొన్ఱు” “పాట్టిల్”) అనతిచ్చి నట్లుగా కర్మ; జ్ఞాన; భక్తి; ప్రపత్తులు ఉపాయములుకావు. ‘భగవద్దామానుజుల పాదార విందములే ఉపాయ ఉపేయములు.’ రామానుజ సన్నిధి లోనే ప్రపత్తి చేయవలెను. “రామానుజ” అను నాల్గు మధురాక్షరములే మనకు తిరుమంత్రము. వారి సన్నిధిలో చేయు కైంకర్యమే పరమ పురుషార్థము. ఇదియే నిశ్చితమైన నా సిద్ధాంతము” అని అనతిచ్చినారు నడాదూరు అమ్మళ్ అనువారు.

కూరత్తాళ్వార్లును “నారాయణ, రామానుజ” అను మంత్ర

ములు రెండింటిలో కేవలము మోక్ష హేతువైన రామ నుజు యను
తిరునామమే యధికమని ఆ తిరునామ మనకు లభింపనిచో మనమే
బోటివారలే యవస్థను పొందుదురోగదా యని దురపిల్లుచు
“నచేద్దా మానుజేత్యేషా చతురా చతురక్షరీ
కామవస్థాం పృపద్యన్తే జంకవో హంత మాదృశః॥ అనిసాయించిరి.

కావున పృపన్నులైన వారందరు భగవద్రామానుజుల వైభ
వమును తెలిసికొని వారి దివ్యమంగళ వి గ్రహ ము ను సేవించి
హృదయమున నిలుపుకొని; వారి గుణకీర్తనము చేయుచు వారి
క్షాంతిము వొనర్చుచు, వారి యనుగ్రహమునకు పాతులు
కావలయును.

శ్లో॥ పుణ్యాంభోజ వికాసాయ పాప్వధాన్త క్షయాయచ॥
శ్రీమానా విరభూద్భూమౌ రామానుజ దివాకరః॥

శ్లో॥ శేషోవా సైన్యనాథోవా శ్రీపతిర్వేది సాత్త్వికైః॥
వితర్క్యాయ మహాప్రాజ్ఞైః భాష్యకారాయ మజ్జళమ్॥

భగవద్గ్రామానుజ ఆవతార వైభవము

వేదాంతానా మసీమ్నాం గురుతర గమనార్థైక వాక్యత్వపూర్వం
వాఖ్యాతృత్వాచ్చ శేషం గురుభర వహనాత్ ఈశుస్సైన్యనాథమ్!
సాధుత్యాణాత్తదన్య ప్రమథన కరణాచ్చాపి తత్ప్రజ్ఞాపేతి
నాచార్యత్వస్య పూర్త్యా మురుతరకృపం శ్రీపతిం చాహురాఘాః॥

ప్ర॥ అ॥ అసీమ్నాం-అవధిలేని; వేదాంతానాం-వేదాంత వాక్యముల
ను; గురుతర-మిక్కిలి వైశిష్ట్యము కలవియై; గహన-దుర్గాహ్యము
లైన; అర్థ-వాక్యార్థములను; ఏక వాక్యత్వపూర్వం-ఏకవాక్యత
కలుగునట్లుగా (పరస్పర విరోధము లేకుండగ) వ్యాఖ్యాతృత్వాత్-
వ్యాఖ్యానించుట వలన; శేషం-అదిశేషులని; ఈశుః-సర్వేశ్వరుని
యొక్క; గురుభర వహనాత్-గొప్ప భారమును (చేతనుల నుద్ధరించు
భారమును) మోయుటవలన; సైన్యనాథం-విష్వక్సేనులని; సాధు
త్యాణాత్-సత్పురుషులను రక్షించుటవలన; తత్ అన్య ప్రమథన
కరణాత్-అసాధువులను (కుమటులను) మర్దించుటవలన; తత్-ఆ
సర్వేశ్వరుని యొక్క; పంచపేతీన్-పంచాయుధములని; ఆచార్య
త్వస్యపూర్త్యా-ఆచార్యత్వపూర్తిచే; ఉరుతరకృపం-మిక్కిలి గొప్ప
దయగల; శ్రీపతించ-శ్రీమన్నారాయణుడని; ఆఘాః-పెద్దలు; యం-
ఏభగవద్గ్రామానుజులను ఆహుః-పలికిరో (తంవద్దే-వారిని నమస్కరించుచున్నారు)

తా॥ గహనార్థములైన వివిధ ఉపనిషద్వాక్యములకు ఏకవాక్యత
ను సాధించుటచే అదిశేషులనియు; సకల చేతనోజ్జీవన భారము
వహించుటచే విష్వక్సేనులనియు; సాధుత్యాణ విమతనిరసనాదుల
చే పంచాయుధములని ఆచార్యత్వపూర్తిచే పరమకృపగల
శ్రీమన్నారాయణుడని భగవద్గ్రామానుజులు పెద్దలచే కీర్తింపబడు
చున్నారు.

వ్యాఖ్య: “అనంతా వై వేదాః” అని వేదములు అనంతములు. ఈ వేదము పూర్వభాగమని, ఉత్తర భాగమని రెండు విభాగములు చేయబడినది. అందు పూర్వభాగమునకు కర్మకాండయని, ఉత్తర భాగమునకు బ్రహ్మకాండయని పేరు. ఆ బ్రహ్మకాండయే ఉపనిషత్తులు. వేదములెట్లు అనంతములో అట్లే ఉపనిషత్తులును అనంతములైనవి. ఇవి పరబ్రహ్మను బోధించునవియై దుర్గాహ్యములై యున్నవి. నిర్వేదము కలిగినగాని తత్త్వజిజ్ఞాస కలుగదు. వేదము ద్వారానే పరమత్మను తెలియవలెను కావుననే “తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్” అని శ్రుతి తెలుపుచున్నది. అనగా తత్త్వజ్ఞానార్థమై సదాచార్యులను ఆశ్రయింపవలెను ఆ గురువు శ్రోత్రియుడు, బ్రహ్మనిష్ఠుడై యుండవలెను.

పరమాత్మ ప్రత్యక్షాది ప్రమాణములచే తెలియబడు అచిత్ పదార్థము కంటె అట్టి అచిత్ పదార్థముతో చేరినట్టి; చేరినట్టి (ముక్తావస్థలో) చిత్ పదార్థము కంటె భిన్నుడు, దోషరహితుడు, జ్ఞానానందైక స్వరూపుడు, సమస్త కళ్యాణగుణాత్మకుడు. ఇట్టి నిర్వేశ్వరుడు ప్రత్యక్షాది ప్రమాణములకు గోచరుడు కాడు. ఉపనిషత్ వాక్యముల చేతనే తెలుసుకొనవలెను.

ఈ శ్రుతులను సగుణ-నిర్గుణ-ఘటక శ్రుతులని: భేదా భేద శ్రుతులని భిన్న భిన్నములుగా నున్నవి. భగవద్బ్రాహ్మణులకు పూర్వులై వేద సామ్రాజ్యము నంగీకరించిన కొందరు ఆచార్యులు నిర్గుణ శ్రుతులను-అభేదశ్రుతులను ప్రమాణముగా స్వీకరింపగా, కొందరు భేదశ్రుతులను ప్రమాణముగా స్వీకరించిరి. కాని భగవద్బ్రాహ్మణులు ఈ శ్రుతులన్నిటిని సమన్వయము చేసివానికి ఏకవాక్యతను కూర్చిరి. ఉన్న గుణములను నిషేధించుట జరుగును కాని లేనివానిని నిషేధించుట జరుగదు గదా! కనుక పరమాత్మకు గుణములు కలవు అనునది పూర్వశాస్త్రము, గుణములు లేవు అనునది పరశాస్త్రము. ‘ఉత్తరోత్తరం బలీయం’ అను న్యాయానుసారము

పూర్వోక్త సగుణశ్రుతులను తరువాత చెప్పిన నిర్గుణశ్రుతులు నిషేధించుటచే పరమాత్మ నిర్గుణుడని కొందరు చెప్పుదురు.

బృహదారణ్యమున “సర్వస్యవశీ సర్వస్యాధిపతిః (అన్నింటిని వశమందుంచు కున్నవాడు అందరకు అధిపతి యైనవాడు) అని ఆయన గుణములను చెప్పి, చివరకు ‘సవీషనేతినేతి అత్మా అగృహ్య నహిగృహ్యతే’ (పరమాత్మ ఇతః పూర్వము చెప్పబడిన గుణములు కలవాడు కాదు అతనిలో ఈ గుణములున్నట్లు గ్రహింపబడుట లేదు) అని నిషేధించుటచే పరమాత్మ నిర్గుణుడని చెప్పుదురు. కానీ శ్రుతి మొదట గుణములున్నవని చెప్పి పిమ్మట లేవు లేవనుట పిచ్చివాని మాటగదా! కనుక “నేతినేతి” అను వాక్యమునకు పూర్వోక్తములైన కళ్యాణ గుణములు మాత్రమే కాదు ఇంకను అనేక గుణములు కలవు అని సమన్వయము చేసిరి.

శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్ లో పరమాత్మను గుణీయని, పరాస్య శక్తిర్వివిధైవ శూర్యయతే స్వాభావికే జ్ఞాన బల క్రియాచ అని స్వాభావికములైన జ్ఞాన బలాదులు కలవాడని చెప్పబడినది. ముండకోపనిషత్తునను “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్” అని ఆయన సర్వజ్ఞత్వము చెప్పబడినది. కాని శ్వేతాశ్వతరము నందే “సాక్షీచేతాకేవలో నిర్గుణశ్చ” అని నిర్గుణత్వము చెప్పబడినది. కావున పూర్వోక్త సగుణ శ్రుతులను ఇది నిషేధించుచున్నది అనునది పూర్వపక్షము.

కానీ భగవద్గ్రామానుజులు వానికి ఏకవాక్యతను గూర్చిన విధము పరికింతము. ఛాందోగ్యములోని “అపహత పాప్మావిజరో వి మృత్యుర్విశోకో విజిఘ్నేత్సః అపి పా సః - సత్యకామః సత్య సంకల్పః అను ఒకే శ్రుతి వాక్యములో పరమాత్మ పాపము, ముసలితనము, మృత్యువు, శోకము, ఆకలి, దప్పిక లేనివాడని (హేయగుణములు లేనివారని) చెప్పి సత్య కామ, సత్యసంకల్ప

ఇత్యాది కళ్యాణ గుణములు కలవాడనియు చెప్పుచున్నది. ఇట్లు ఒకే కావ్యమునందు హేయ గుణరహితుడని కళ్యాణగుణసంపన్నుడని యెట్లు చెప్పబడినదో అట్లే 'పరాస్యశక్తిర్వివిధైవ శూర్యతే' ఇత్యాది శ్రుతివాక్యములు కళ్యాణ గుణములు కలవాడని; 'కేవలో నిర్గుణశ్చ' ఇత్యాది వాక్యములు హేయగుణములు లేనివాడని చెప్పుచున్నవి. ఈవిధముగా పై 'అవహత పాపాద్' వాక్యము సగుణ నిర్గుణ శ్రుతుల సమన్వయము చేయుటచే ఇట్టి వానికి ఘటక శ్రుతులని పేరు వచ్చినది.

ఈ విధముగా భగవద్రామానుజులు సగుణ నిర్గుణ శ్రుతులకు ఘటక శ్రుతుల మూలమున సమన్వయము చేసి సగుణ నిర్గుణ శ్రుతివాక్యములన్నియు ప్రమాణము లేదని నిరూపించుటయేకాక పరమాత్మ 'అఖిలహేయ ప్రత్యసీక కళ్యాణైక తానస్వేతర సమస్త వస్తువిలక్షణానంత జ్ఞానానందైక స్వరూపుడని సిద్ధాంతీకరించిరి.

భేదాభేద శ్రుతి సమన్వయము:.... భేదశ్రుతులు వ్యవహారిక భేదమును తెలుపును. (తత్త్వజ్ఞానోదయ పర్యంతము ఉండు జ్ఞానము వ్యవహారిక జ్ఞానము. అనగా చీకటిలో తాడును చూచి పాము అని భయపడి వెలుగులో చూచిన పిమ్మట అదితాడు అని తెలిసికొని అంతకు ముందుగల పాము అను భావము పోగొట్టుకొన్న విధముగా తత్త్వజ్ఞానోదయమైన పిమ్మట నశించును. ఇక అభేదశ్రుతులు పారమార్థిక త్రికాల బాధిత సత్యమును తెలుపునని కొందరి అచార్యుల అభిప్రాయము. కాని ఇది సరికాదు. "నేహ నా నాస్తి కించ న" 'మృత్యోః సమృత్యు మాప్నోతియ ఇహ నా నేవ పశ్యతి' ఇత్యాది వాక్యములు భేదము లేదని భేదజ్ఞానము సంసార హేతువని చెప్పుచున్నవి గదా అన్నచో అదియు సమంజసము కాదు.

"మత్తః పరతరం నాన్యత్ కించిదస్తి ధనంజయ!" అని చెప్పినట్లుగా జగత్తంతయు బ్రహ్మచేత బ్రహ్మనుండి పుట్టినది. బ్రహ్మ అం

తర్వామిగా గలది. కావున బ్రహ్మాత్మకము. దానిని పరమాత్మ కంటె భిన్నముగా తలంపరాదు అని ప్రైశ్రుతివాక్యమునకు అర్థము కాకున్న “బహుస్యాం ప్రజాయేయ” అను శ్లోతి వాక్యము నిరోధించును గదా! ఈ భేదము శరీర శరీరి భేదమని గ్రహింపవలెను. ‘యస్యాత్మా శరీరం, యస్య పృథివీ శరీరం, తత్స్పృష్ట్యా’ ఇత్యాది వాక్యములు పరమాత్మ చేతనా చేతనములు శరీరముగా కలవాడనియు, ‘స ఆత్మా’ ‘ఆత్మనే నాప్రవిశ్య’ “అన్తః ప్రవిష్టశ్చాస్తా” “తదను ప్రవిశ్య” ఇత్యాది శ్లోతులు సమస్త చేతనా చేతనములకు నియామకుడై పరమాత్మ ధరించియున్నాడని శరీర శరీరి భావమును ప్రతిపాదించు చున్నవి.

ఈ విధముగా భగవద్బ్రాహ్మణులు సగుణశ్లోతులకు సమస్త కళ్యాణ గుణాకరుడని; నిర్గుణ శ్లోతులకు హేయగుణ రహితుడని; నిర్వికార శ్లోతులకు స్వరూపతః పరిణామము లేనివాడని; భేద శ్లోతులకు సమస్త చిత్ అచిత్ వస్తు విశేషణ సహితుడని; అభేద శ్లోతులకు సమస్త చేతనా చేతనములు శరీరముగాగల శరీరి యని పరబ్రహ్మను నిష్కర్షించి ఆతడే శ్రీమన్నారాయణుడని; శ్రియః పతియని; పుండరీకాక్షుడని నిరూపించి శ్లోతి వాక్యములకు ఏక వాక్యతను గూర్చిరి.

“భాష్యేద్వే శ్రీమహచ్చబ్ద భూషితే శేషభాషితే” అను నటుల శ్రీభాష్య మహాభాష్యములు రెండింటికి కర్త ఆదిశేషులేయని ఆ భాణకము “అనంతః ప్రధమం రూపం” అనియు; ‘శేషమూర్తిం’ అనియు ‘భేజంగం వపురపహాయ’ అనియు భగవద్బ్రాహ్మణులను ఆది శేషులుగా వర్ణించిరి. ఈ విధముగా ఉపనిషద్వాక్యముల కేకవాక్యత కూర్చి ఆదిశేషులని ప్రసిద్ధి పొందిరి.

విష్వక్సే నావతారమనుటః....

“శ్రీమతి విష్వక్సేనే న్యస్త సమస్తా త్త్వేశ్వరం” అనియు

‘యద్వేత్ శిఖరస్పందే విశ్వమే తత్త్వవస్థితమ్’ “విన్యన్య విశ్వ
చిదచిన్న యనాధికారమ్” అనురీతిని సర్వేశ్వరుడు తన సామ్రా
జ్యాధికారము నంతయు (ఉభయ విభూతుల యధికారము) విష్వ
కేస్సనులపై నుంచినాడు

సర్వేశ్వరుడు ప్రళయార్ణవ మగునులైన చేతనులకు కరణ
కళేబరప్రదానము గావించి ‘మానం ప్రదీపమివ కారుణికో దదాతి’
అనునట్లు దయతో శాస్త్రమును ప్రసాదించినను; దాహమునకై
త్రవ్విన నూతిలోపడి మరణించిన వానివలె అల్పస్థిర ప్రదాతలగు
దేవతాంతరముల భజించియు; ‘కింతేన నకృతం పాపం చోరేణాత్మ
పహారిణా! అనునట్లు ఆత్మాపహారము గావించియు, అధర్మప్రవర్త
నులై ‘పలపిఱప్పుం పిఱస్తు’ అనునట్లు పలుగర్భ వాసములందు
జన్మించి వ్యధార్తులైన చేతనులను జూచి వీరిగతి యేమి అనివగచి
తన సౌలభ్యమును ప్రకాశింప జేయు రామకృష్ణా ద్యవతారములను
ధరించెను. కానీ అవియు వ్యర్థములయ్యెను ‘అవజానంతి మాం మూ
ఢాః’ అని తానే వాపోయినట్లు ఆయన సర్వభాతాంతరాత్మయని,
సర్వస్వామియని గుర్తింపరయ్యెను. ఆయనను ఆయన మనలను
విడనాడక ‘ఏజాతి మృగముల నాజాతి మృగముల ద్వారా బంధిం
పవలయు’ ననున్యాయమున తన పరివారమును ఆశ్వురులుగా
ఆచార్యులుగా నవతరింపజేసెను. అట్లవతరించినవారే భగవద్రామా
నుజ మునీంద్రిలు. వీరు అవతరించునపుడే సర్వేశ్వరుడు వీరికి
ఉభయ విభూతి నాయకత్వమును ప్రసాదించెను. ఉభయ విభూతు
లు యనగా నిత్యవిభూతియగు పరమపదము లీలా విభూతియనబ
డు తక్కిన లోకములు. వీనిపై యధికారమును రామానుజులవారికి
ప్రసాదించెను. ఈ అధికారములతో అవతరించిన ఎంబెరుమానారు
లు సకల చేతనోజ్జీవన భారమును తామై వహించిరి. ఈవిషయము
నే మణవాళ మహామునులు “కాలత్రయేపి” అను యతిరాజవింశతి
శ్లోకమునందు వెల్లడించిరి. మనము కాలత్రయములందు కరణ

త్రయములచేత చేయుపాపములకు మేరలేదు. ఆ పాపము పాపము
 శ్చిత్తాదుల వలన పోవునవి కావు. భగవంతుని కృపయే వానిని
 ప్రక్షాళన చేయగలదు. అక్షమను మనకై పార్థింపిన వారు భగవ
 ద్రామానుజులు. సర్వేశ్వరునిదైన చేతనా చేతన రక్షణభారమును
 వీరు వహించుటచే వీరు విష్వక్సేనుల యవతారమని చెప్పవలెను.
 శ్రీమద్వేదాంత దేశికులును

విష్వక్తాతుం విషయ నియతం వ్యంజితాను గ్రహస్సన్

విష్వక్సేనో యతిపతిరభూత్ వేత్రసారః త్రిదండః

అని విష్వక్సేనులు భగవద్రామానుజులై యవతరింపగా వారి వేత్ర
 దండము త్రిదండముగా అయినదని స్తుతించియున్నారు.

పంచాయుధా వతారమనుట:....

పరిత్రాణాయ సాధనాం వినాయక దుష్కృతాం

ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ సంభవామి యుగేయుగే॥

అని సర్వేశ్వరుడే తన అవతార ప్రయోజనమును వివరించెను.

‘అజాయ మానో బహుధా విజాయతే’ అని కర్మవశ్యమైన జన్మ
 ము కాకపోయినను మనకై కృపతో యనేక విధంబులుగా నవత
 రించుచున్నాడు. అంతేకాదు

యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతి భారతః

అభ్యుత్థా నమధర్మస్య తదాత్మానం సృజామ్యహం॥

అని ధర్మము నశించినపుడు అధర్మము పెరిగినపుడు తనను సృజిం
 చు కొందునని చెప్పెను. సంభవామి-సృజామి (సంభవించును—
 సృజించును) అనుటచే తానై జన్మించుననియు తనవారిని (సృజిం
 ప) జన్మింప చేతుననియు చెప్పవచ్చును. ఆ విధముగా అవతరిం
 చిన వారే భగవద్రామానుజులు. కనుకనే కృష్ణావతారమును
 గూర్చి “దేవకి పూర్వసంధ్యాయాం ఆవిర్భూతం మహాత్మనా”
 అనినట్లుగనే ‘శ్రీమాన్ ఆవిరభూత్ భూమా రామానుజ దివాకరః’
 అని భాష్యకారుల అవతారమును దివాకర ఆవిర్భావముగ నెప్పిరి.

‘సురద్విషాం పాణివివాశి’ అనియు, యన్య ధ్వనిద్దానవ దర్పహం
తా’ అనియు, రక్షో సురాణాం కరినాగ్రికంఠ చ్చేక్షిరత్ శోణిత
చిద్ధసారం’ అనియు, దైత్యాశనిసాత వర్షైః దైత్యకులైక హం
తీర్ణం’ అనునట్లుగా పంచాయుధములు ఆసుర ప్రకృతులైన దైత్య
దానవ, అసుర రాక్షసాదులను సంహరించునవి. సుదర్శనమూర్తి
శిశుపాలుని కూల్చినది; బాణాసురుని బాహువులను ఖండించినది.
శంఖము ధార్తరాష్ట్రుల హృదయమును చీల్చెను. శార్ఙ్గము రావ
ణుని తలను కూల్చెను. పాండవుకుడగు కాశీరాజుతోడి యుద్ధమున
కాశీనగరమును తగులపెట్టెను. ఇట్లు అసురులను నిర్జించుటయేగాక
పరమభాగవతుడగు అంబరీషుని దుర్వాసమహర్షి నుండి రక్షించెను.
సైంధవవధకై సూర్యుని అడ్డుకొని అర్జునునకు సహాయము చేసెను.
ఈ విధముగా పంచాయుధములు దుష్టశిక్షణ శిష్టరక్షణ చేసినవి.
భగవానుడు జీవకోటిని రెండు వర్గములుగా చేసినాడు దైవసంప
దగలవారు, అసుర సంపద గలవారు. దైవసంపద గలవారనగా
భగవద్భాగవతాచార్య కైంకర్యనిరతులు. అసురసంపద గలవారన
గా ‘ఈశ్వరోహ మహంభోగీ’ అను విధమున గర్వోన్మత్తులై
సాధువుల విషయమై అపచార మొనర్చువారు. ఆ అసురప్రకృతులే
పలురూపముల నుందురు. భగవానుడే లేడనువారు; ఉన్నను వా
నికి స్వరూప గుణవిభూతులు లేవనువారు. భగవానుని అనుమాన
ముచే సాధించిన వారు; సర్వశూన్యవాదులు ఇట్లు పీరిందరు భగ
వద్వైభవమును నిరసించువారే!

భగవద్భామానుజులు అవతరించి ఆసురీ ప్రకృతులను జయిం
చిన విధమును ‘శారువాగమతం నీరుశెయ్దు’ అను పాశురమున
మామునులు చక్కగ అనుగ్రహించిరి. చార్వాక, జైన, బౌద్ధ,
కణాద, పాశుపత మొదలగు వేదబాహ్యులను జయించినారు.
శమితోదయ శంకరాది గర్వః స్వబలాదుధృత యాదవ ప్రకాశః,
అనియు, ‘పాషాండ ద్రిమషండదావ దహనః’ ఇత్యాదిగను వారి

కుమతీ నిరసన స్తుతింప బడుచున్నది.

ఈ విధముగా భగవద్భావానుజ్ఞలు భగవద్వైభవమును వహింపని ఆసురీ ప్రకృతులను జయించుటేగాక వారిని భగవద్వైభవ పరిరక్షకులుగా చేసిరి. (యాదవ ప్రకాశులు, యజ్ఞమూర్తి మున్నగువారి వృత్తాంతములను స్మరించునది) భగవత్ కైంకర్యక నిరతులైన శ్రీ కూరత్తాళ్వాన్, మొదలి యాండాన్, మున్నగు ఆచార్యులను అనుగ్రహించి చతుఃసప్తతి సింహాసనాధిశుల నేర్పఱచి ధర్మన ప్రకర్తకులైరి. ఈ విధముగా కుమతీ నిరసన ఆశ్రిత సంరక్షణ చేయుటచే భగవద్భావానుజ్ఞలు పంచాయుధావతారమనియే చెప్పవలెను. ఈ విషయమునే తిరునరంగత్త ముదనారులు 'అడై యార్' కనులత్తి' అనుపాశురమున వివరించియున్నారు. శ్రీమన్నిగమాంత మహాదేశికులును యతిరాజ సప్తతిలో

ప్రథమ స్వీమతేమ తీక్షణభావం ప్రభురస్మత్పురి రక్షణే యత్నిస్త్యః॥
అపృథక్ప్రతి పన్నయన్మయత్యైః వవృధే పంచభి రాయు ధైర్మురారేః॥
అనియు స్వామి ని పంచాయుధా వతారముగా అభివర్ణించి యున్నారు.

ప్రథమాచార్యుడై సకల చేతనోజ్జీవన భారమును వహించినవాడు శ్రీమన్నారాయణుడు. అదిలో బ్రహ్మకు వేదముల నుపదేశించెను. మరల తానే 'వ్యాసాయ విష్ణురూపాయ' అనునట్లు వేద వ్యాసులుగా నవతరించి వేదవిభాగము చేయుటయేగాక బ్రహ్మసూత్రములను అనుగ్రహించెను. "వక్తా పాంచరాత్రస్య యస్య యమ్" అనునట్లు పాంచరాత్రాగమమును ప్రసాదించెను. తానే నరనారాయణ రూపమున శిష్యుడు ఆచార్యుడైన తిరుమంత్రమును; లక్ష్మీదేవికి ద్వయ మంత్రమును; వరాహావతారమున భూదేవిని; శ్రీరామావతారమున విభీషణుని; శ్రీకృష్ణావతారమున అర్జునుని నిమిత్తముగా చేసికొని చరమ శ్లోకములను ప్రసాదించెను. అం

తేకాక సకలోపనిషత్సారమైన గీతాశాస్త్రమును పడేశించి, గీతాచార్యుడనియు; జగదురువనియు ప్రసిద్ధి వహించెను. 'శాస్త్రం ప్రసిద్ధిమివ కారుణీకో దదాతి' యనునట్లు కారుణ్యముతోనే మనకు శాస్త్రదీపము నొసంగి ఆచార్యుడయ్యెను. కావుననే 'అక్షీణాంధ సమారంభాం' అనియు 'అద్యం గురుం వందే కమలా' 'గృహమేధినమ్' అనియు తొలి ఆచార్యుడుగా స్తుతంపబడుచున్నాడు.

ఇట్టి ఆచార్యపూర్తి సర్వేశ్వరునకు తరువాత భగవద్దామానుజులకే కలదు.

అచినేతిహి శాస్త్రార్థాన్ ఆచారే స్థాపయత్వపి.

స్వయమాచరతే యస్మాత్తస్మా దాచార్యవాః భవేత్॥

అను రీతిని శాస్త్రార్థయనంచేసి తానాచరించి ఆచరింపజేయుటచే ఆచార్యుడనియు, "జ్ఞాన మనుట్టానమివై నన్తాగ్రవేయుడయ నానగురవయైడెన్దు" అనునట్లు జ్ఞానానుష్ఠానములన్నవారే ఆచార్యులనియు, శాస్త్రసిద్ధమైయున్నది. ఈ ఆచార్య లక్షణములను గూర్చిన ఈ క్రింది శ్లోకమును పరికింతము.

నిర్ధం సత్సంప్రదాయే స్థిర ధియమనఘం శ్రోత్రియం బ్రహ్మనిష్ఠం సత్త్వస్తం సత్యవాచం సమయనియతయం సాధు వృత్త్యా సమేతమ్। డంబాసూయా విముక్తం జితవిషయగణం దీర్ఘబంధుం దయాళుమ్ స్థావిత్యై శానితారం స్వపరరహితపరం దేశికం భూయురీడ్పిత॥

(సత్సంప్రదాయ సిద్ధుడు, స్థిరబుద్ధి కలవాడు, ఉపదేశ ఫలాదుల విషయమున దోషరహితుడు, వేదాంత శాస్త్రమును చక్కగ తెలిసినవాడు, భగవదేక నిష్ఠగలవాడు, సత్త్వ గుణ సంపన్నుడు, సత్యమునే పలుకువాడు, మంచి ఆచారము కలవాడు, డంబము, అసూయ లేనివాడు, విషయభోగములను జయించినవాడు, దీర్ఘ బంధువుల యాకు, అపమార్గము నందున్నపుడు శిక్షించువాడు, తనకు ఇతరులకు హితపరుడునగు ఆచార్యుని ఆశ్రయింపవలెను.) అనిగదా పూర్వార్థాచార్యోక్తి. 'పీతాక నారయైయపిరానార్ పిరమగురు వా'

పని పట్టు (సీతాబధుడే సరమగురువైవచ్చి) అనియు: "సాక్షాత్-నారా
యతో దేవః కృత్యామర్త్య కుఱూంతమమ్. మగ్నాన్ ఉద్ధరతే
లోకాన్ కారుణ్యాత్ శాస్త్రపాణినో" అనియు ఇత్యాది పరిమాణము
అతే సతాక్షాత్ శ్రీమన్నారాయణుడే ఆచార్యుడై అవతరించునట్లు
సాక్షాత్త్రము తెలుపుచున్నది. అట్టి ఆచార్యులు భగవద్రామానుజులే అని
చెప్పవలెను. దీనినే "తస్య స్తదభివినో శిష్యాః సురాణామపి దుర్గ
మమ్" అని స్కాంద పురాణవచనము ధృవపరుచుచున్నది.

ఆచార్యులు అనువృత్తి ప్రసన్నాచార్యులు; కృపామాతృ
ప్రసన్నాచార్యులు అని ద్వివిధము. మన ప్రణీపతన పరివర్తన సే
వాదులచే, ఆశ్రయించిన, "సద్బుద్ధి పాథుపేథి" ఇత్యాది శ్లోకోక్తమై
న లక్షణములు కలిగిన శిష్యుని పరీక్షించి తగినవాడైనచో బ్రహ్మ
జ్ఞానమును పదేశించువారు అనువృత్తి ప్రసన్నాచార్యులు. అట్లుగాక
చేతనుల స్థితిని చూచి అయ్యో అని కరుణించి "అకిలుమ్ శోల్లనన్
కేణ్మిన్" అనునట్లు మనము కోరకున్నను పిలచి హితమునుపదే
శించువారు కృపామాతృ ప్రసన్నాచార్యులు. భగవద్రామానుజు
లు కృపామాతృ ప్రసన్నాచార్యులు. "దయాంచిత దృగంచలం"
అనునట్లుగా వారికృప అవధిలేనిది. "నిగమ జలఫలేలా పూర్ణచంద్రో
యతంద్రః" అని దేశికులవారను గృహించినట్లు చంద్రునిలోని
చల్లదనము చేతనులందరిపై కురిపించినారు. వారిపర సమృద్ధి
ప్రియత్వము అవధిలేనిది. కానచో మనకు తిరుమంత్రార్థము లభిం
చెడిది కాదు. సర్వేశ్వరుని పరత్వమును ప్రకాశించెడిదికాదు.
కొండపై వర్షించిన వర్షము సముద్రమును చేరువరకు అనేక రీతు
ల ప్రవహించి; ఊషర క్షేత్రములను సైతము సస్యశ్యామలము
చేయునట్లు వారి కృపనేటికిని మనబోటి వారియందు ప్రవహించు
చునే యున్నదిగదా!

ఇంతటి కృపామూర్తులు గనుకనే సర్వేశ్వరుడు గావించిన

అచార్యకృత్యములను మనవరకు తీసికొని వచ్చిరి. సర్వేశ్వరుడనుగ్రహించిన వేదమును ప్రమాణముగా నంగీకరించి వేదవాక్యముల కేకవాక్యత గూర్చి వేదప్రమాణ్యమును వెల్లడించిరి. వేదవ్యాస భగవాను లనుగ్రహించిన బ్రహ్మసూత్రములకు వ్యాఖ్యానముగా శ్రీభాష్యము ననుగ్రహించిరి. అంతేగాక వేదార్థ సంగ్రహముద్వారా వేదార్థమును నిష్కర్షించిరి.

సర్వేశ్వరుడను గ్రహించినది అష్టాక్షరీ మహామంత్రము; శిష్టజన పరిగృహీతము; అర్థపూర్తికలిగిన యీ మంత్రమును సర్వులకు ఉపదేశించియు, తమ తరువాత అచార్యులు ఉపదేశించునట్లు శాసించిరి. అదేవిధముగ ద్వయమంత్రార్థమును వెల్లడించిరి.

భగవానుడు గీతాచార్యుడై యవతరించి అనుగ్రహించిన భగవద్గీతకు భాష్యముననుగ్రహించి జగదాచార్యులైరి. పాంచరాత్యగ్రంథమును హృదయము నందిడుకొని నిత్యగ్రంథమును 'తిరువారాధన' (ఆరాధన) గ్రంథమును అనుగ్రహించిరి.

ఇట్లు సర్వేశ్వరుని ద్వారా ప్రవేశించిన వానిని రక్షించుటయే గాక, సకల చేతునుల ఉజ్జీవనకై శరణాగతి గద్యమును; భూలోక వైకుంఠమైన శ్రీరంగమున రంగనాథుని వైభవమును ప్రకాశింపజేయు శ్రీరంగ గద్యమును, వరమపద వైభవమును ప్రకాశింపజేయు శ్రీవైకుంఠ గద్యము ప్రసాదించిరి.

ఈ విధముగా సంస్కృత వేదాంతమును పరిరక్షించిన భగవద్రామానుజులు ద్రావిడ వేదాంతమునకు కూడ రక్షకులైరి. అశ్వర్థనుగ్రహించిన నాలాయిర దివ్యప్రబంధములను వేదముతో సమానమైన ప్రమాణముగా నంగీకరించిరి నమ్మాళ్వార్ అనుగ్రహించిన తిరువాయిమొళికి 'తిరుక్కురుగై ప్పిరాన్ పిళ్లాన్' అను తమ శిష్యులచేత 'ఆరాయిరప్పడి' అను వ్యాఖ్యానమును అవతరింప

చేసిరి. తిరువాయిమొళికి కన్న తల్లి నమ్మాళ్వారైన పెంచిన తల్లి భగవద్రామానుజులని. “ఈస్థముదల్ తాయ్ శడగోపన్ మొయ్ మ్బుల్ నళర్త్త యితత్తాయ్ ఇరామానుశన్” అని పేరు పొందిరి. ప్రితి దివ్య స్థలమునను ఆళ్వార్ల దివ్యప్రబంధముల అధ్యయనము జరుగునట్లు నియమించిరి. సంస్కృత వేదాంతముతోపాటు ద్రవిడ వేదము నుకూడ తప్పక అధ్యయనము చేయవలెనని నియమనము చేసిరి. వారి నియమానుసారమే మనమా దివ్యప్రబంధములను అధ్యయనము చేయుచు ఆ అధ్యయనశక్తిని మనకు ప్రసాదింపుమని ‘ఎయ్ న్ద పెరుం కీర్తి ఇరామానుశమునితన్’ అనియు ‘ఎజ్గళ్ గదియే ఇరామానుశమునియే’ అనియు వారిని ప్రార్థించుచున్నాము. కావున నే మణవాళ మహామునులు ‘ఆళ్వార్లగ్ తాంగళ్ అవదరిత్తనాళ్ గళిలుమ్ వాళ్వావనాళ్ నమక్కు మణులగిర్’ ఓ లోకులారా! ఆళ్వార్లు అవతరించిన దివసములకంటె భగవద్రామానుజులు అవతరించిన యీ దినము మంగళకరమైనది! అని స్తుతించిరి.

ఈ విధముగా భగవద్రామానుజులు శ్రీరామచంద్రులను గ్రహించిన అభయప్రదానమును వివరించుటచేతను, గీతాభాష్యము ననుగ్రహించి చరమ శ్లోకార్థమును ప్రకాశింప చేయుటచేతను శ్రీభాష్య వేదాంతదీప వేదార్థసంగ్రహముల ద్వారా వేదార్థమును, ఋషిప్రోక్తములైన ప్రమాణములను ప్రకాశింప చేయుటచేత; నమ్మాళ్వార్లనుగ్రహించిన చతుః ప్రబంధములు చతుర్వేదములుగా; తిరుమంగై ఆళ్వార్లు అనుగ్రహించిన షట్ప్రబంధములు వేదాంతములుగా, మిగిలిన ఆళ్వార్ల దివ్యప్రబంధములు ఉపాంగములుగా అదరించి ప్రకాశింపచేయుటచేతను; గద్యత్రయమును అనుగ్రహించుట చేతను; విమత నిరసనము, విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంత స్థాపనచేసి శ్రీరంగనాథులచే “ఎంబెరు మానార్ దర్శనము” (రామానుజమతము) అని ప్రసిద్ధి నొందుటచేతను పీఠు ఆచార్యగ్రగణ్యులై సర్వేశ్వరుని అపరావతారమని పేర్కొనతగియున్నారు.

ఏవంచ భగవద్రామానుజులు ఆదిశేషులనియు; విష్వక్సేను
లనియు, పంచాయుధములనియు; శ్రీమన్నారాయణుడే అనియు
హరి ప్రభావమును బట్టి చెప్పవలసియున్నది. వీరు సర్వేశ్వరునకు
ఆపద్ధనమని పెద్దలు సాయింతురు. ఇట్టి భగవద్రామానుజ అవతా
రవైభవమును మనము స్మరించి హరి కృపకు పాత్రులు కావలసి
నదిగా కోరుచున్నాడను.

శేషావా సైన్యనాథోవా శ్రీపతిర్వేతి సాత్త్వికైః॥

వితర్క్యాయ మహాప్రాజ్ఞైః భాష్యకారాయ మజ్గళమ్॥

భగవద్భామానుజ వైభవము

కడలళవాయ తిన్నెయొట్టినుక్కం కలియిరుళే
మిడతరు కాలత్తు ఇరామానుశన్; మిక్క నాన్మత్తెయిన్
శుడరొళియాల్ అవ్విరుళైత్తు రిన్దిలనేల్ ఉయరై
యుడయవన్ నారణనెన్దటి వారిలై ఉత్తుణర్న్దే||

నాల్గుసముద్రములు అష్టదిక్కులు అవధిగాకలిగి కలిపాబి
ల్యమున అజ్ఞానాంధకారము వ్యాపించిన ఈ లోకమున ఈ కాల
మున భగవద్భామానుజులు ప్రమాణమూర్ధన్యమైన చతుర్వేద సార
మను తేజస్సుతో ఆ చీకటిని పారదోలనిచో శ్రీమన్నారాయణుడే
పరతత్వము అను విషయము తెలిసికొనేవారే లేరుగదా!

ఈ పాశురము వలన శ్రీమన్నారాయణుడే సర్వస్మాత్ పరు
డని; ఆ విషయమును మనకు తెలియపఱచినవారు భగవద్భామా
నుజులని; అందులకు వారికిగల సాధనము చతుర్వేదములని; వారు
అవతరించిన పిమ్మటనే కలి పాబిల్యము వలన కలిగిన అజ్ఞానాం
ధకారము నశించినదని తెలియుచున్నది.

ప్రపన్న జనకూటుస్తులైన నమ్మాళ్వార్లు (పరాంకుశ మునీం
దుర్జులు) తిరువాయి మొళిలో (5-21)లో భగవద్భామానుజు
లవతరించుటను; వారి అవతారము వలన కలిపాబిల్యము నశిం
చుటను సూచించియున్నారు.

ఆచార్యానుగ్రహము లేనిదే భగవదనుగ్రహము లభింపదు
“తప్పిల్ కురువరళాల్ తామరయాళ్ నాయకన్దన్; ఒప్పిలడిగళ్
నమక్కుళ్ళత్తువైప్పెన్దు” (దోషరహితులైన ఆచార్యుల ఆనుగ్రహము
వలననే మన హృదయ నిక్షేపమున గల భగవంతుని తెలుసుకొం
టని) అనునట్లుగా భగవద్భామానుజుల వారిచేతనే భగవద్వైభవ
ము ప్రకాశింప చేయబడినది. రత్నమెంత కాంతివంతమైనను,

మూల్యము కలదైనను బేహారి చూపింపక కనబడనట్లు ఆచార్యును గ్రహము లేనిదే భగవంతుని పొందజాలము. మనము నడుచు తోవలో లేక మనయింటిలో నిధియున్నను మనకు తెలియక భూగర్భ విజ్ఞానముగల శాస్త్రవేత్తగాని లేక కనులకు అంజనమును పూసికొని వస్తువులను జూకు సిద్ధుడుగాని; మనయింటికివచ్చి అనిధి రహస్యములను పదేశించినట్లుగా, సర్వులకు నిధివలె నున్న సర్వేశ్వరుని తెలియజేసిన మహాచార్యులు శ్రీరామానుజ గురుసార్వభౌములు. కావున వారి విషయముననే 'తస్మిన్ రామానుజాచార్యే గురురితవపదం భాతి' అనురీతిని గురుశబ్దము ప్రకాశించుచున్నది. అనగా భగవచ్ఛబ్దము శ్రియఃపతియగు శ్రీమన్నారాయణుని యందే రూఢమై తక్కిన వారియందు ఔపచారిక మగునట్లు గురుశబ్దమును భగవద్భాష్యకారుల యందే రూఢమై తక్కినవారి యందు ఔపచారిక మగుచున్నది.

అయినచో 'లక్ష్మీనాథసమారంభం' అనునట్లుగా ప్రధమాచార్యులై, అష్టాక్షరీ మహామంత్రమును (నరునకు) ద్వయమంత్రమును (లక్ష్మీదేవికి) ఉపదేశించియు; పార్థుని నిమిత్తముగా చేసికొని గీతాశాస్త్రమును అవతరింపజేసి గీతాచార్యుడనియు ప్రసిద్ధిపొందిన శ్రీమన్నారాయణుని యందును గురుశబ్దము ఔపచారికమేనా? అందుకు, ఔననియే చెప్పవలెను. ఎట్లనగా, శ్రీమన్నారాయణుడు ప్రధమాచార్యుడై ఉపదేశించినది తిరుమంత్రము. (అష్టాక్షరీ) ఈ మంత్రమును తానే శిష్యుడు, ఆచార్యుడనై అనునట్లుగా తన సృష్టిలో తనకు తగిన శిష్యుడు లభింపక పోవుటచే (తాను వండుకొన్నది తనకే రుచించనట్లు) తానే శిష్యుడై నరునిగా యవతరించినకల చేతనోజ్జీవనార్థమై తిరుమంత్రమును ఉపదేశించెను. ఇచట తన కంటె భిన్నుడుగాని తనయవతారమే అయిన నరునకు ఉపదేశించుటచే తగిన శిష్య సంబంధము లేకపోయెను. శిష్యుడున్న గదా! ఆచార్యుడను వ్యవహారము. శిష్యుడే లేనియపుడు ఆచార్యు

డనుట ఎట్లు పొసగును? పిమ్మట ఉపదేశించినది ద్వయమంత్రము. లక్ష్మీదేవికి ఈ మంత్రమును ఉపదేశించెను. “విష్ణోరేషాన పాయినీ” అనునట్లు ఎపుడు గాని సర్వేశ్వరుని వీడియుండక వారి వక్షస్థలముననే వేంచేసియుండి ద్వయమంత్రార్థమును అనుపాన పర్యంతము గల లక్ష్మీదేవికి, అందునా లక్ష్మీ సహితమైన మంత్రమును ఉపదేశించుటవలన అచటను తగిన శిష్యుడు లభింపలేదు.

ఇక శ్రీరామచంద్రుడుగా నవతరించి “సకృదేవ ప్రపన్నాయ.” అను చరమశ్లోకమును అనుగ్రహించి నందులకు ఆచార్యుడందమా అనినను అదియు పొసగుటలేదు. విభీషణుడు శరణువేడగా దోషియగు రావణుని తమ్ముడగుటచే శరణము నీయవలదని సుగ్రీవాదులు; నిర్దోషియగుటచే శరణము నీయవలసినదని హనుమయు పలికినను శ్రీరామచంద్రుడు తనదైన విశిష్టమార్గము ననుసరించి “దోషోయద్యపి తస్యస్యాత్” “యదివా రావణ స్వయమ్” అని ఈ సుగ్రీవునిలో దోషమున్నను, లేక రావణుడే వచ్చినను ఆభయము నిత్తునని గదా పలికెను. ఆ పలుకులు విభీషణుని ఉద్దేశించి మాత్రమే పలికినవి కావే! సుగ్రీవ హనుమదాదు లనుద్దేశించిగదా పలికినవి కానీ ఆ మాటలు సముద్రపుోషలో కలసి పోయునవి. కానిచో ‘నాన్మగ్వేద వివితస్య’ ఇత్యాదిగ శ్రీరామచంద్రుని ప్రశంసకు పాత్రుడై శ్రీరామమంత్ర జపతత్పరుడై; “ధాసోఽహం కోసలేంద్రస్య రామస్య” అని తానే చెప్పినట్లు రామవాసుడై; ‘అన్మశంస్య పరోధర్మః’ అను శ్రీరామవచనమును సీతాదేవి వలన విన్నవాడై; ఇపుడు ‘దోషోయద్యపి’ అనియు, ‘యదివా రావణస్వయం’ అనియు శ్రీరాముని హృదయమును తెలిసికూడ హనుమ రావణ వధానంతరము అశోక వనమునగల రాక్షసస్త్రీలను సంహరించుటకు సీతాదేవి అనుమతిని కోరెనే! ఇది తగునా? ఇదియేనా ఆచార్యవై భవమును ప్రకాశింప జేయువిధము? ఆ సమయమున సీతాదేవి “కార్యం కరుణ మార్గేణ” అని పలుకని

చో ఆ రాక్షసస్త్రిల గతియేమయ్యెడిది? ఇట్టి శిష్యుడుగదా లభించినాడు.

కృష్ణావతారమును పరిశీలించుము. రాబోవునది కలియుగము; క్షూరమైనది. ఈ సంసారుల గతి ఏమి కానున్నది యని చింతించి ఇంతకు పూర్వమే యవతారమునందు ప్రసాదింపని రీతిగా గీతా శాస్త్రము నుపదేశింప బూనెను. యుద్ధభూమిలో ఆ సమయమున పార్థునకు నిర్వేదముకలిగించి, దానిని రూపుమాపుటకు అనుమిషతో మనకై గీతాశాస్త్రము నుపదేశించెను. అవట శిష్యుడు అర్జునుడు. “పాండవానాం ధనంజయః” ‘అర్జునః కేశవస్యాత్మా” ‘మమ ప్రాణాహి పాండవాః’ అని తానే చెప్పినట్లు ఆ శాస్త్రమును తనకు ప్రాణమగుటచే తానే అయిన అర్జునునకుకదా ఉపదేశించెను. లేక అర్జునుని పాండవ మధ్యమునిగా భావించుమనినను ఆ అర్జునుడు చేసినదేమి? తానీ గీతాశాస్త్రమును ఎట్టివారికి ఉపదేశింప కూడదని చెప్పెనో అట్టి లక్షణములు అతనిలో కలవు కదా! కాకున్న “కథమేతత్ విజానీయాత్” అని ప్రశ్నించునా? అగతేకాదు ఆ ఉపదేశమంతయు యుద్ధఘోషలో కలసిపోయినట్లు. యుద్ధానంతరము కృష్ణా! మరచితిని మరల యుపదేశింపుము అని ప్రార్థించునా? ఇక తానును ఉపదేశించునపుడు “మూఢాః” అనియు, ‘నరాధమాః’ అనియు దూషణలతోనే కదా ఉపదేశించినది.

(N. B. ప్రమేయము భగవద్రామానుజ వైభవముగాని భగవద్వైభవ నిరసనము కాదని గ్రహింపవలయు.)

ఈ విధముగా సర్వేశ్వరుడు తాను చేసిన ప్రయత్నము గురుత్వము వ్యర్థమయ్యెను. గురుత్వమే కాదు శిష్యత్వముకూడ వ్యర్థమయ్యెను.

శ్రీరాముడుగా నవతరించి విశ్వామిత్ర యాగ సంరక్షణార్థమై వేంచేసి “ఇమోస్మ మునిశార్దూల కింకరౌ సముపస్థితౌ” అను

నట్లు కైంకర్యము (సేవ) చేసియు పిమ్మట జనకపురిలో శతానం
దులవారి వలన విశ్వామిత్ర చరిత్ర విని అయ్యో! ఇట్టి రాజన
గుణోపేతునకా శిష్యులమైతిమని వాపోయెనట. “సుగ్రీవం శరణం
గతః”, “సుగ్రీవం నాథ మిచ్చతి” అనునట్లు సుగ్రీవునాశ్రయిం
చినను ఆ సంబంధము “నచ సంకుచితః పంథాయేనవాళి హతో
గతః” “మావాలి పథమన్వగా” (వాలిపోయిన మార్గము మూయ
లేదు-వాలిపోయిన మార్గమున పోకుము) అనునంతవరకు వచ్చెను.
అట్లే ‘నముద్గం రాఘవో రాజా శరణం గంతు మర్హతి’ అని
ప్రారంభించిన పర్యయత్నమును ‘సాగరం శోషయిష్యామి’ (నము
ద్గమును ఎండింప చేతును) అనునంత వఱకు వచ్చెను.

ఇక కృష్ణావతారమున సాందీపని మహర్షి వద్ద విద్యాభ్యాస
ముచేసియు; గురుకట్నముగా ఎప్పుడో ప్రభాసతీర్థమున మునిగి
మరణించిన తనపుత్రులను తెచ్చి యిమ్మని సాందీపుడు కోరగా
అయ్యో సుంతయేని వైరాగ్యములేని గురువును గదా ఆశ్రయించి
తిని అనివాపోయెను.

ఇట్లు తనకు ఆచార్యుడుగా శిష్యుడుగా కలిగిన అవద్యము
లను సరిచేసుకొనుటకై భగవద్రామానుజుల నవతరింప జేసెను.
కావున వారియందే గురుశబ్దము రూఢమై ప్రకాశించుచున్నది.

భగవద్రామానుజులకు ఆచార్యులు ఐదుగురు. వారు పెరియ
నంబి(మహాపూర్ణులు) తిరుమల నంబి(శ్రీశైల పూర్ణులు) తిరుక్కోటి
యార్ నంబి(గోష్ఠిపూర్ణులు) తిరువరంగ పెరుమాళ్ అరయర్(శ్రీరం
గాధిపదేశికులు) తిరుమాలై ఆండాన్(మాలాధరుడు). వీరిలో పెరి
యనంబిగారి వలన పంచ పంస్కారములను, తిరుక్కోటియార్
నంబిగారి వలన తిరుమంత్రార్థమును(చరమశ్లోకార్థమును) తిరుమల
నంబిగారి వలన శ్రీరామాయణమును, తిరువరంగపెరుమాళ్ అర
యర్ వలన దివ్యప్రబంధములను; తిరుమాలై ఆండాన్ వలన తిరు

వాయిమొళి యర్థమును సేవించిరి. పై ఆచార్యులందరు భగవద్రామానుజులు తమ శిష్యులగుట తమ భాగ్యమని తలచి వారియందు గురుభావము తోనే యుండిరి. అది ఎట్లనగా, పెరియనంబి గారి విషయము: ఒకనాడు భగవద్రామానుజులు శిష్యసహితముగా వేంచేయు చుండగా చూచి పెరియనంబిగారు దండము సమర్పింపగా భాష్యకారులను నిషేధింపక ప్రత్యభివాదము చేసిరి. ఇది చూచిన శిష్యులు భాష్యకారులను 'ఆచార్యులు మీకు అభివాదము చేయగా వలదని చెప్పవలదా?' యనగా స్వామివారి యిష్టమును కాదనుట ఎట్లు? అని సమాధాన మిచ్చిరట. అదే విషయమును పెరియనంబి గారిని అడుగగా వారు 'ఆశవన్దారు (యామునమునులు) తర్వాత అంతటి ఆచార్యపూర్తి కలిగినవారు పీరే! మా సదాచార్య సన్నిధికి సచ్చిష్య సన్నిధికి భేదము లేకపోవుటచే దండము సమర్పించితిని' అని పలికి, తమ కుమారులు పుండరీకాక్షులు అనువారిని భాష్యకారుల సన్నిధిని ఆశ్రయింప చేసిరి. (శిష్యులునుగా చేసిరి)

తిరుక్కోట్టియూర్ నంబి విషయము 'ఒరాళ్ వళియామ్ ఉపదేశితార్ మున్నోర్' అను రీతిని పూర్వాచార్యులు తమ జీవిత కాలములో రహస్యార్థములను తగిన శిష్యులక్షణములుగల ఏ ఒక్కరికో మాత్రమే ఉపదేశించెడివారు. భగవద్రామానుజులు సైతము చరమశ్లోకము యొక్క అర్థమును తెలిసికొనుటకు తిరుక్కోట్టియూర్ నంబిగారి వద్దకు పదునెనిమిది పర్యాయములు వేంచేసిరి. అట్లు అనునిర్తించిన గాని మంత్రము, మంత్రార్థము లభింపలేదు. చివరకు నంబిగారు ఈ మంత్రార్థమును అయోగ్యులకు వెల్లడి చేయనని ప్రమాణము చేయించుకొని చరమశ్లోకార్థమును ఉపదేశించిరి. ఆ అర్థమును వినగానే భాష్యకారులకు ఆనందము ఉన్మస్తకమై చేతనుల దుస్థితి గాంచి సర్వస్వమును దానము చేయగోరిన వానివలె ఆచటగల వారందరకు ఆ దివ్యార్థము నుపదేశించిరి. అంతట ఈ ధిక్కారమునకు ఫలమేమియని ఆచార్యులైన నంబిగారు అడు

గగా నరకమే గదా, అయినను ఇందరు చేతనులు తటంపగా నేనొక్కడిని నరకమునకు పోయిననేమి? యని బదులు పలికిరట. ఇట్టి పరసమృద్ధి ప్రియత్వము సర్వేశ్వరునకు తప్ప మరియెవరికి కలదు? ఇట్టి సుగుణము మాకు లేకపోయేనే! ఆ సర్వేశ్వరుడే మీరా? అనుచు “ఎమ్మెరు మానారే” అని ఆలింగనము చేసికొని రట. ఇటనొక చమత్కారము కలదు. ఎంబెరుమాన్ + ఆర్ (భగవంతుడు ఎవరు?) అనిపర్శన ఎంబెరుమానార్ (భగవద్భావానుజులు) అని సమాధానము. అంతేకాక తమకుమారులు తెట్టాళ్వాన్ అనువారిని స్వామికి శిష్యులనుగా చేసిరి.

ఇచట గమనింపవలసిన విషయము: భగవద్గీతలో గీతాచార్యుడు ‘తద్విద్ధి ప్రణిపాతేన’ ఇత్యాదిగా ప్రణిపతన, పరిపర్శన; సేవాదులచే అనువర్తించిన శిష్యునకు జ్ఞానియగు ఆ చార్యుడు తత్వార్థమును ఉపదేశించునని చెప్పెను. అంతేకాక “ఇదంతే నా తపస్కాయ నాభక్తాయ కదాచన నచాశుశ్రూషవే వాచ్యం నచ మాం యోభ్యసూయతి” అని తపస్సు చేయనివానికి; భక్తి లేనివానికి; శుశ్రూష చేయని వానికి; భగవద్గుణ విభూతుల యందు అసూయ గలవానికి ఉపదేశింపరాదని చెప్పెను. మరియు “సర్వ ధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం న్రజ” కర్మాదియోగముల దుపాయత్వ బుద్ధిని విడచి నన్నే శరణు పొందుము” అనియు చెప్పెను. ఈవిధముగా తత్త్వజ్ఞానము తెలిసికొనగోరిన వానికి ఉండవలసిన లక్షణములను; సదాచార్యులను ఆశ్రయించు విధమును; సదాచార్య లబ్ధమైన జ్ఞానముచే తనను ఆశ్రయింపవలసిన పద్ధతిని వివరించెను. కానీ అట్టి అధికారి (యోగ్యుడు) ఈ కలిలో దొరకుట దుర్లభము గదా!

కావుననే ఎంబెదుమానారులు మనయొక్క యోగ్యతాయోగ్యతలను లెక్కింపక “ఆశయుడ యోర్కెల్లాం ఆరియరగాళ్ కూఱు మ్మెస్ట్రు” ఆశగల వారందఱకు ఉపదేశింపుడు అని ఆదేశించిరి.

వర్షము నిమోన్నతములను, జలస్థలములను పర్వత సముద్రములను లెక్కింపక అన్నిచోట్ల సమముగా వర్షించురీతిని భగవద్భాష్యకారుల కృపావర్షము కూడ సర్వలయందు సమముగా పోవహించినది. వారు చేయుటేకాక తమ తరువాతి ఆచార్యులు కూడ చేయునట్లు నియమించిరి. లేనిచో ఆ మంత్రార్థము మనకెట్లు లభించెడిది?

తిరుమలనంబి గారి విషయము: ఒక పర్యాయము భగవద్భాష్యమానుజులవారు తిరుమల వేంచేయగా తిరుమలనంబి ఎదురేగి తిరుప్పరివిట్టము(తలపాగా) మున్నగునవి ప్రసాదింపగా భాష్యకారులు వారిని జూచి మీరే రావలెనా? మీ కంటె చిన్నవారులేరాయని అడిగిరట. అంత నంబిగారు నాలువీధులు తిరిగితిని, ఎక్కడ నాకంటె చిన్నవారు కనుపింపలేదు (శిఱుమా మానిశరాయ్ ఎన్నైయాండాన్) అని సమాధానమిచ్చిరట. అంతేకాక తమ కుమారులు తిరుక్కురుగై ప్పిరాన్ పిళ్లన్? (పితై తిరుమల నంబి) అనువారిని శిష్యులుగా చేర్చిరి. మరియు గోవింద భట్టరును ఉదక పూర్వకముగా దానము నొసంగిరి.

తిరుమలై ఆండాన్ విషయము : భగవద్భాష్యకారులు వీరి సన్నిధిలో తిరువాయిమొళి అర్థమును సేవించుచుండెడివారు. “అఱియాక్కాలత్తుళై” అను పాశురము కాలక్షేపమగుచుండగా స్వామి ఆ పాశురమును ఉపకార స్మృతిపరముగా వ్యాఖ్యానింపగా ఆండాన్ కోపించి ఇది విశ్వామిత్ర సృష్టివలె నున్నదే అని పలికి కాలక్షేపమును మానిరి. ఈ విషయము తెలిసిన తిరుక్కోట్టియూర్ నంబి వేంచేసి “సాన్దిపని వద్ద శ్రీకృష్ణుడధ్యయనము చేసినట్లు వీరును మీ వద్ద తిరువాయిమొళిని సేవించుచున్నారు. వారు చెప్పిన అర్థము ఆశ్చర్యదాంరు చెప్పగా నేను వింటినిఅని సమాధాన పరచిరట. మరియుకసారి స్వామి కొన్ని పాశురములను “అశ్వం

దారు ఇట్లు చెప్పియుందురు అని పలుకగా ఆండాన్ మీరు వారిని చూచియైన యుండలేదే? వారి అభిప్రాయము మీకు తెలియుట ఎట్లు అని ప్రశ్నింపగా స్వామి నేను ఆశ్వందార్లకు ఏకలవ్య శిష్యుడను కానా! అని సమాధానమిచ్చిరట. ఆ మాటలు విని వీరి ప్రభావమున కాశ్చర్యపడి ఆండాన్ దండము సమర్పించి ఇదియు ఒక భగవదవతారమా? అని పలికి తమ కుమారులు సుందరబాహు పులను శిష్యులుగా చేసిరి.

తిరువరంగ పెరుమాళ్ అరయర్ విషయము :

ఉడయవర్ వీరి సన్నిధిలో ఆరుమాసములు దివ్య ప్రబంధములు సేవించిరి. ఒకనాడు ఆచార్యులకు అభ్యంగనము చేయగా వారు సంప్రీతులై “నా సర్వస్వమును కొల్లగొట్టుటకే యిట్లు చేసినారుగదా” అని పలికి పంచమోపాయ నిష్ఠను (ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకము) అనుగ్రహించి తమ కుమారులు తిరువాయిమొళి అరయర్ అనువారిని శిష్యులనుగా చేసిరి.

ఈ విధముగా భగవద్దామానుజుల ఆచార్యులు తాము వారికి ఆచార్యులగుట తమ సుకృత విశేషముగా భావించియు, వారిని తమ ఆచార్యులుగా గౌరవించియు. తమ దేహసంబంధులైన కుమారులను శిష్యులనుగా చేసియు స్వామి వైభవమును ప్రకాశింప చేసిరి. ఇట్టి ఆచార్యులు సర్వేశ్వరునకు లభింపరైరి.

సదాచార్య సమాశ్రయణము వలననే తత్వజ్ఞానము కలుగును. “తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవాభి గచ్ఛేత్” అనిశ్చుతి ఈ విషయమునే తెలుపుచున్నది. ఆచార్యులద్వారా తత్వజ్ఞానామును పొందిన వారే ఆచార్యస్థానము నందుండుట తగును. కానీ ఆచార్య సంబంధము లేనివారు గురుపితమునకు తగరు సర్వేశ్వరుడు “నత్వత్సమో స్త్యభ్యధికః కుతోన్యః” అనునట్లు ఆయనతో సమానుడే లేనపుడు అధికుడెట్లు లభించును? కావుననే ఆయనకు ఆచా

ద్యులై వ్వరును లేకపోయిరి. ఆచార్యులు లేకపోవుటచేతనే వారికి శిష్యులును లభింపక తానే శిష్యుడును కావలసివచ్చెను. కృష్ణావ తారమున దొరికిన శిష్యుడును మతిమరపు గలవాడయ్యెను. ఈ విషయమును గుర్తించియే కాబోలు భారతయుద్ధానంతరము “కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్” అనునట్లు తాను సాక్షాత్ ధర్మస్వరూపుడై యుండియు “భీష్ముడంతమించిన జ్ఞానమే నశించునని” పలికి ధర్మ నందనుని ముందు నిలిపి భీష్మునిచే విష్ణుసహస్రనామమును ఉపదేశింపజేసెను. భీష్మనకు పరశురాముడాచార్యు డగుట చేతను ధర్మ రాజు ప్రణిపతన, పరిప్రశ్నాద్యను వర్తనముగల శిష్యుడగుటచేతను ఆ బోధనము ఫలించెను. కావుననే భీష్ముడు భీష్మాచార్యులైరి. శ్రీ విష్ణుసహస్రనామము సర్వపురుషార్థ ప్రదమయ్యెను. మనము కూడ యిట్టి ఆచార్యులను సేవించియుండ వలసినదే! మనకు లభ్యులు కారైరిగదా! అని తలచి కలియుగమున భగవద్రామాను జులకు శిష్యులై పంచసంస్కారములను పొందిరి. భగవత్ భాష్యకారుల సహస్రనామ స్తోత్రములో “శ్రీవేంకటా చలాధీశ శంఖచక్ర ప్రదాయకః అను తిరుసామము కలదు. అప్పునుక్కు చెంగాళి అళి తరుళుం పెరుమాళి” (శ్రీనివాసునకు శంఖచక్రములను ప్రసాదించిన స్వామి) అనియు ప్రసిద్ధి నొందిరి.

శ్రీనివాసుడు ఒకానొక కాలమున శత్రునిర్మూలనకై తొండ మాన్ చక్రవర్తికి తన శంఖచక్రముల నిచ్చియుండెను. అది మొదలు శంఖచక్రములు లేక యుండెను. కొంతకాలము గడచినది. అర్చకస్వాములు అక్రమప్రవర్తకులుకాగా రాజు దండిరిపదలచెను. వారు తిరుమలను వదలి పలాయితులైరి. ఇది అవకాశముగా శైవులు తిరుమలను ఆక్రమించి స్వామి పుష్కరిణిని కుమారస్వామి పుష్కరిణిగాను, శ్రీనివాసుని శివునిగాను ప్రచారము చేయుచుండగా భగవద్రామానుజుల చతుకు వేంచేసి శివ అసాధారణ చిహ్నములైన త్రిశూల భస్మాదులను, విష్ణు చిహ్నములైన శంఖచక్రము

లను గర్భాలయము నందుంచి తాళమువేసి ఉడయము ఏచిహ్ను
ములతో సేవసాయింతురో (కనబడుదురో) అస్వామియని తీర్మా
నము చేసిరి. ఆ రాత్రి తమ యోగమహిమతో శ్రీనివాసుని
ప్రార్థించి శంఖచక్రములను ధరింపజేసిరి. ఇట్లు స్వామికి శంఖ
చక్రములు తిరుమణి ప్రసాదించుటచేత (తాపపుండ్ర సంస్కారము
లచేత) అచార్యులైరి. కావుననే నేటికిని తిరుమలలో శ్రీనివాసుని
సన్నిధికంటె భాష్యకారుల సన్నిధి ఎత్తుగ నుండుటయు, శ్రీనివా
సుడు సన్నిధినుండి బయటకు వేంచేయునపుడు, తిరిగి సన్నిధిలో
నికి వేంచేయునపుడు భగవద్రామానుజుల వారికి సేవ సాయింతు
టయు జరుగుచున్నది.

మరియొక ఐతిహ్యము - ద్వయమంత్రము వినుట:

ఒక పర్యాయము భగవద్రామానుజులు తిరుక్కురుంగుడి వేం
చే స్వామిని సేవింపగా స్వామియు ఉడయవరుల శిష్యపరివార
మును వారి వైభవమును చూచి ఆశ్చర్యపడి తగిన సత్కృతుల
నొనర్చి ఇట్లనిరి. “స్వామీ! రామానుజా! ‘బహూనిమే వ్యతీతాని’
అనునట్లు ఎన్నియో అవతారములను ధరించితిని. అన్ని అవతార
ములలోను ఎంత ప్రయాసపడినను ఒక్కచేతనుడును నాకు లభిం
పలేదే! ఈ చేతనులు ఆసుర ప్రకృతులై అనేక జన్మలెత్తుచు నన్ను
పొందలేక అధోగతికి పోవుచున్నారే. అట్టి చేతనులందరును మీకు
వశ్యులైన విధము చూడగా నాశ్చర్యముగానున్నది. ఆ రహస్య
మేమో నాకును చెప్పుడు” అనగా భాష్యకారులు “స్వామీ తత్త్వ
జిజ్ఞాసువైన వాడు పెద్దలవలన రహస్యములను తెలిసికొనవల
సిన విధమును నీవు చెప్పితివి గదా! ఆ క్రమము ననుసరించి
వచ్చిన తప్పక తెలిపెదను” అని బదులు పలికిరి. అంత తిరుక్కు
రుంగుడి నంబియు తాను దివ్యసింహాసనము నుండి దిగి రత్నకరంబు
శముపై కిందకు వేంచేసి ఉడయవరులను దివ్య సింహాసనము
నందు కూర్చుండచేసి ‘ఇపుడు చెప్పుడు’ అని ప్రార్థింపగా భగవ

ద్రామానుజులును స్వాచార్య పాఠాచార్యులను స్మరించి నందికి ద్వయ మంత్రమునుపదేశించిరట. అది మొదలు తిరుక్కురుంగుడి నందికి రామానుశనందియను తిరునామము ప్రసిద్ధ మయ్యెను. నాటితో సర్వేశ్వరునకు తగిన ఆచార్యుడు లభింపలేదే యను చింత తొలగెను. ఈ రీతిని ఆచార్యులుగా వారి వైభవము ప్రకాశించినది.

స్వామి ఎంబెరుమానారుల శ్రీ పాదము లాశ్రయించిన వారిలో పరమవైరాగ్య సంపన్నులైన కూరత్తాళ్వాన్ (కూరేశ మిశ్రులు) మొదలియాండాన్ (దాశరథి) ఎంబార్; అరుణాళప్పె రుమాళ్ ఎంబెరుమానార్; నడాదూరు అమ్మళ్; కిడాంబి ఆచ్చాన్ వడుగనంది మున్నగువారు అంతరంగ కైంకర్య నిర్వాహకులై యుండిరి. ఈ ఆచార్యులందరును తమకు ఉపాయోపేయములు రామానుజ చరణారవిందములే అని నమ్మియుండిరి.

వారిలో పరమవైరాగ్య సంపన్నులు కూరనాథులు “యదు క్తయ స్త్రయీ కంఠే యాంతి మంగళ సూత్రితామ్” (ఎవరి శ్రీ సూక్తులు వేదమాత కంఠమున తిరుమాంగల్యములుగా ప్రకాశించి నవో) అనునట్లు కీర్తిపహించిరి. వీరు చోళరాజో పద్రవమువలన నేత్రములు కోల్పోయి ఉడయవరుల ఆజ్ఞవే వరదరాజస్తవము రచింపగా వరదరాజస్వామి ప్రత్యక్షమై “అళ్వానే! వరమును కోరుకొనుడు” అని ఆజ్ఞాపింపగా అళ్వాన్ ‘ఇంతటి ఉపద్రవము నకు కారణమైన నాలూరాన్ అను ఆ వైష్ణవుని క్షమించి పరమ పదమునను గ్రహింపుడు. ఇదియే నాకు కావలసిన వరము” అని కోరిరి. “మద్భక్తం శ్వపచం వాపి నిందాం కుర్వంతి యేనరాః। కల్పకోటి శతేనాపి నక్షమామి వసుంధరే! (నాభక్తుడు శ్వపచుడై నను వానిని నిందింపరాదు. అట్టి భక్తనిందకుడు కోటి కల్పాంత ములు జన్మించినను నా కృపకు పాత్రుడు కాజాలడు. వానిని క్షమింపను) అని సర్వేశ్వరు డానతిచ్చి యుండగా ఉడయవరుల

విషయమున వారి ఆచార్య (పెరియనంబి) శిష్యుల (కూరత్తాళ్వాన్) విషయముననేగాక సమస్త శ్రీవైష్ణవుల విషయమునను ఘోరాపచారమును చేసిన “నాల్గారాన్కు” విముక్తి లభించుట ఎట్లు? అశోక వనములో సీతాదేవి విషయమున రాక్షసస్త్రీలు గావించిన అపచారముకంటె, సాక్షాత్ రావణుడు గావించిన అపచారముకంటె తీవ్రమైన భాగవతాపచారము కదా! వీనికి నిష్క్రూతి ఏమి? అని తలచి పరమకరుణా స్వభావులగుటచే అట్టి వరమును ప్రార్థించిరి కూరత్తాళ్వాన్. ఇట్టి దయాస్వభావులు కదా! భాష్యకారుల శిష్యులు. అట్లే మరియొకనాడు అరటి ఆకు కోయగా నొసకారుటజూచి ఈ చెట్టునకు బాధ కలిగించితినికదా అని మూర్ఛిల్లిరట.

భాష్యకారుల అభయ ప్రదానము : అయోధ్యావాసులు నిండు పేరోలగమున దశరథునితో “బహవో నృప కళ్యాణగుణాః పుత్రస్య సంతితే! (ఓ రాజా! నీకుమారునిలో అనేక కళ్యాణ గుణములు కలవు) అని ప్రార్థించి. శ్రీరామచంద్రుని కళ్యాణ గుణములను ప్రస్తుతించిరి. ఆ గుణములలో ప్రధానమైనది దయాగుణము. “వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశంభవతి దుఃఖితః” అని ఆగుణమును విశదీకరించిరి. వాల్మీకి మహర్షియు “కోన్వస్మిన్ సాంప్రేతం లోకే గుణవాన్ కశ్చపీర్యవాన్” అనియు ‘వశివదాన్యో గుణవాన్’ అని ఆశ్వందార్లు సాయించిన (చెప్పిన)దియు ఈ దయాగుణమునే కదా! అది శ్రీ రామచంద్రునిలో పరాకాష్ఠ చెందినది. దానిని ఊతగా కొనియే వేదాంతదేశికులవారు శ్రీరామచంద్రుని “కరుణా కాకుత్స్థస్” అని ప్రశంసించిరి. ప్రపన్న జనకూటస్తులైన నమ్మళ్వార్లును ఈదయాగుణము నాధారముగా చేసుకొనియే “కణ్పారి రామ పిరానయల్లాల్ మత్తుం కణ్పరో!” అని అందురు. విభీషణుడు రావణునిచే ధిక్కరింపబడి ‘ఖస్థ ఏవ వ్యతిష్ఠత’ అనునట్లు ఆకాశము నందే నిలబడి “పరిత్యక్తా మయా లంకారత్నానిచ ధనానిచ” అనియు ‘త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం

శరణంగతః' అనియు పొన్న విరోధులను వదలి వచ్చితి ననియు; 'రావణో నామ దుర్వృత్తః' అని పొరంబించి 'తస్యాహ మనుజో భ్రాతా' అని తన పొప్పత్వరను వెల్లడించినను సుగ్రీవాదులు విభీషణున కాశ్యపు మాయవలదని నిషేధించుటయేకాక, 'వధ్య తామ్' (పధింపబడుగాక) అని ఆయుధములను చేబూనిరి. శ్రీరామ చంద్రుడు తాను కరుణాసముద్రుడై యుండియు; 'దోషోయద్యపి తస్యస్యాత్' దోషములున్నను ఆశ్రయించిన వానిని రక్షించియే తీరుదును' అను పట్టుడల కలిగియుండియు విభీషణుని కఠోర పరీక్షకు గుఱిచేసి సుగ్రీవాదులచే నిష్ఠారముగా పలికించి చివరకుగదా కటాక్షించిరి. కానీ భగవద్బ్రాహ్మణుల కరుణ అట్లుగాక నిర్నిమిత్తముగనే అందరి యందును పరివహించినది. శ్రీరామచంద్రుడు 'తవాస్మి' అని నోరార పలికిన వానికి ఆశ్రయమిత్తుననెను. కానీ ఉడయవరులు పలుకలేని మూగవానిని తమ తిరుమేనిని శ్రీపాద ములజూపి ఇవియే రక్షకములని భావించి యుండుమని అనతిచ్చి రట. ఇది చూచిన కూరత్తాశ్వాన్ అయ్యో కూరపంశమున జన్మించి, శాస్త్రముల చదివించెడిదిలే! నేనుకూడ మూగవాడనైనచో ఇంతటి సులభోపాయము లభించెడిది గదా! యని వాపోయిరట. ఈ విధముగా భగవద్బ్రాహ్మణులు ఏ నిబంధనము లేకయే (condition) 'నల్లార్గళ్ నణ్ణం తిరునాటైనాన్ తరువన్' సత్పురుషులందరకు పరమపదమును ప్రసాదించును అని కటాక్షించినారు.

స్వామి రామానుజులు విభీషణ శరణాగతిని గూర్చి చెప్పుచుండగా ధనుర్దాసు వెక్కివెక్కి ఏడ్వమొదలిడెను. భాష్యకారులది చూచి 'ఏల! ఏడ్చుచుంటివి?' అని ప్రశ్నింపగా "ప్రతిబంధకములను వదలి ఆకాశమున నిలచిన విభీషణుని అన్ని పరీక్షలకు గుఱిచేసి గదా అనుగ్రహించినాడు. అట్టివాడు దేనిని వదలని నన్ను అనుగ్రహించునా? అని దుఃఖించుచుంటిని" అనిబదులు పలికిరి. అంత భగవద్బ్రాహ్మణులు "మీకా భయము వలదు. మీకు నేనుం

టిని. నాకు పెరియనంబిగారు కలరు. వారికి ఆశ్వందారులు; ఆపై వారికి “అవావత్తవీడు పెత్త” అని పలికిన నమ్మాళ్వార్లు కలరు. నమ్మాళ్వార్లకు పరమపథమున్నచో నాకు కలదు. నాకున్న టైన్ మూకును కలదు అనిరట. ఇది భగవద్గ్రామానుజులనుగ్రహించిన అభయప్రదానము.

సర్వేశ్వరుని అనుగ్రహము కంటె భాష్యకారుల అనుగ్రహము విలక్షణమైనది. ఆయన నిరంకుశ స్వతంత్రుడు కాన అనుగ్రహింపవచ్చును. లేక ఆగ్రహింపను వచ్చును. ఆయన మన ప్రయత్నములచే అనుగ్రహింపడు. “కేవలం స్వేచ్ఛయైవ” అనియు “యమైవేష వృణుతే తేనలభ్యః” అనియు ఆయన తలచిననే అనుగ్రహింపును. మననుండి యేమియు కోరడు. ఆయన స్వాతంత్ర్యమును సేవింతుము.

దండ కారణ్యములోని రాక్షసులను సరిహరింతునని పృథ్వీశ్రీరామచంద్రుడు చేసినాడు అప్పుడు సీతాదేవి “బుద్ధివైరం వినాహంతుం రాక్షసాన్ దండకాశ్రితాన్ అపరాధం వినాహంతుం లోకాన్ పీరనీకామయే” అని నివర్తింపచూచెను.

అంతేకాక దయాగుణమున శ్రీరాముని కంటె లక్ష్మణులే అధికమని తలచియే సీతాదేవి “సత్యనంద! మహాభాగ! శ్రీమన్ లక్ష్మణ పూర్వజ! (లక్ష్మణ పూర్వజ లక్ష్మణునికంటె ముందు జన్మించినందుకు మీకు అధికముగా దయాగుణముండ వలదా!) అని స్తుతించిరి. చివరకు “విచార్య బుద్ధ్యాతు తవానుజేన యద్రోచతే తత్కరు మాచిరేణ” అని ఏదో శ్రీబుద్ధికి తోచినట్లు చెప్పితిని. నీకు ధర్మము చెప్పువాడెవరు? అయినను నీతమ్మునితో ఆలోచించి నీకు తోచినట్లు చేయుము.

స్వామి : నాకు తోచినట్లు చేయదలంచిన లక్ష్మణుని అడుగనేల?

సీత : ఆయన నిన్ని ప్రియత్నమునుండి విరమింపజేయును.

శ్రీరామ : ముందుగా నీవు వారింబిలివి గదా!

సీత : నా మాట మన్నింపరేమో! నా కంటె మీకు లక్ష్మణులు
అధికులు గదా! వారిమాటను బాటను మీరజాలరుగదా!

శ్రీరామ : అట్టేన నేను ఆలోచింపనే ఆలోచింపను.

అనునట్లుగా లక్ష్మణునితో ఆలోచింపకయే శత్రుసంహారము చేసెను. ఇటు సీతాదేవి రాక్షససంహారము వలదన్నను చేసియేతీరెను. పిదప విభీషణుని విషయమున సుగ్రీవాదులు దండించియే తీరవలెను అని చెప్పినను అనుగ్రహించియే తీరెను. ఇట్టి స్వతంత్రుడు సర్వేశ్వరుడు. ఇట్టి వానిని ఆశ్రయించునపుడు తగిన జాగ్రత్త వహింపవలెను. సౌలభ్యమును చూచి దగ్గరకు చేరునట్లే పరత్వమునుచూచి భయపడను వచ్చును. ఆయన ఎంత దాచినను దాగనిది పరత్వము. 'గచ్ఛలోకాన నుత్తమాన్' 'జగత్సత్తైలం పరివర్తయామ్యహమ్' "సాగరం శోషయిష్యామి" ఇత్యాది వాక్యములు పరత్వమును చాటుచునేయున్నవి. "తమనః పరమోధాతా శంఖ చక్ర గదాధరః" అని మఱిదోదరి పరత్వమును ప్రకాశింప చేసెను. 'పాతు ప్రణతరక్షాయం ప్రలంబమ సహన్నివ' అనునట్లు ఆశ్రితరక్షణకై ధరించిన పంచాయుధములను చూచినమనకు భయం కలుగవచ్చును. శ్రీకృష్ణుని దృష్టిమాత్రముననే సుదర్శనము కృత్యము తరిమి కాళినగరమును కాలించిది. అట్లే మన దోషములుకని మనలను శిక్షింపవచ్చును. అభయముచే స్వామిదగ్గరకు చేరుటకు మనము భయపడవచ్చును. శ్రీరామచంద్రుని సౌందర్యమును సేవించి ఆశ్రయింప తగినవాడని తలచియు సుగ్రీవుడు శ్రీరాముని ధనుర్బాణములను చూచి భయపడెను కదా! ఇట్టిదే మన స్థితియు. కానీ భగవద్రామానుజుల కృప అట్టిదికాదు. పరత్వగంధమే లేని సౌలభ్యము వీరిది. కావుననే మనము చేరుటకు వారు మనలను క్షమించి భగవత్సన్నధిని చేర్చుటకు వీలగుచున్నది. ఈ విషయ

ముననే మణవాళ మహామునులు 'అదికార ముండేల్ అరంగర్ ఇరంగారో! అదికారమిల్లా దార్కన్టో ఎతిరాశా నీయిరజ్జి వేండు వదు; నీయుం అదికార గుళుక్కే యిరంగిల్ ఎన్ శెయ్ వోంయాం॥ యతిరాజా! జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్తికలవారిని అనుగ్రహించుటకు శ్రీరంగనాథులు లేరా! మీరును అట్టివారినే రక్షించినచో మేమేమి చేయగలము?" అని యతిరాజుల కృపావైశద్యమును వెల్లడించిరి.

సర్వేశ్వరుడు ఒకనాడైనను క్షిపామి అనవచ్చును. నక్ష మామి అనవచ్చును. క్షమాస్వరూపిణియైన శ్రీదేవియే అగ్రహింప వచ్చును. (భృగుమహర్షిపై కోపించినట్లు) విష్వక్సేనులు, నిత్య సూరులు కోపింపవచ్చును. మన అపరాధములే వారికి కోపకారణములు. ఇన్ని అపరాధములు చేసినను క్షమించి అదరించు స్వభావము రామానుజులకే కలదు. "ఎన్నుడైయపిళైపోక్కయావర్ కుక్కుముడియుం; ఎతిరాశా! ఉనకన్ఱియాన్ ఒరువర్ క్కాగేన్ యతిరాజా! నా అపరాధములను క్షమించుటకు ఎవరికి సాధ్యము? మీకు తప్ప నేను వేరెవరికి శేషభూతుడను కాను; అని వారి పరమకృపను కీర్తించినారు మణవాళ మహామునులు. ఈకృప వారితో నిలువక వారినంబంధుల వరకు వ్యాపించిన విషయము శ్రీకూరత్తాళ్వార్ విషయమున ప్రస్తావించబడినదిగదా!

కావుననే వడుగనంబి యిట్లునియెడివారు. 'అచార్య పదమని వేరే ఒకపదము కలదు. అది భగవద్రామానుజుల వారియందే ప్రవర్తించును. అందరకు వారి శ్రీ చరణములే శరణము. వేరు ఉపాయముకాని ఉపేయముగాని లేదు. ఈ విషయమునే కణియ నూర్ శిఱియాచ్చాన్ అనువారు సచేలస్నానము చేసి "భగవద్రామానుజుల చరణారవిందములు కంటె వేరు రక్షకములు లేవు" అని ప్రతిజ్ఞ చేసి చెప్పిరట.

గీతాచార్యుడు కర్మయోగ, జ్ఞానయోగ, భక్తియోగము లందు ఉపాయత్వ బుద్ధిని విడచి ప్రపత్తి చేయవలసినదని చెప్పెను. అట్టి ప్రపన్నుని కటాక్షింతునని తెలియజేసెను. (తలచినచో) కానీ తిరువరంగత్త ముదనారులు (శ్రీరంగామృత కవి) కర్మ జ్ఞాన భక్తి ప్రపత్తు లేవియు ఉపాయములు కావనియు భగవద్దామానుజుల చరణారవిందములే ఉపాయ ఉపేయములనియు నిష్కర్షించిరి.

శ్రీమన్నారాయణుని ప్రకాశింపజేయు మంత్రములలో అష్టాక్షరీ మహామంత్రము శిష్టజన పరిగృహీతమై అర్ధపూర్తి కలిగియున్నది. ఎనిమిది అక్షరములుగల ఆ మంత్రము కంటెను నాల్గు అక్షరములు గలిగి నారాయణుని యందు ప్రీతిని కలుగజేసి, భువన త్రయపావనమై; సంసారరోగమును నిర్మూలించు 'రామానుజ' అను మంత్రమే ప్రధానము. అదియేలేనిచో మనగతి యేమయ్యెడిది? అనుచు "నచేత్ రామానుజేత్యేషా చతురా చతురక్షరీ. కామ వస్థాం. ప్రపద్యంతే జంతవో హంత మాదృశః॥" అని కూరత్తాల్వాన్ అనుగ్రహించిరి.

'రామానుజ' అను నాల్గు అక్షరములే తిరుమంత్రము. వారి సన్నిధిలో చేయు కైంకర్యమే పురపార్థము. ఇదియే నిశ్చయమైన నా సిద్ధాంతమని నడూదూరు అమ్మళ్ సాయిం చెడివారు.

కృష్ణావతారమున భగవానుడను గ్రహించిన గీతాశాస్త్రమును అర్జునుడు మరచుట జరిగినది. కానీ భగవద్దామానుజుల శ్రీభాష్య రచనకు తోడ్పడినవారు వారి శిష్య ప్రధానులైన కూరనాథులు. అంతేకాక స్వామి శిష్య ప్రశిష్యులద్వారా శ్రీభాష్య ప్రవచనము నేటికిని అవిచ్ఛిన్నముగా సాగుచున్నది. అంతయు కాదు అనాడు భగవానుడు తాననుగ్రహించిన గీతాశాస్త్ర యాదార్థ్యమును తెలుపుటకై భగవద్దామానుజుల ద్వారా గీతాభాష్యము నవతరింపజేసెను.

ఇట్లు సర్వేశ్వరుడు రామకృష్ణా ద్యవతారములందు తనకు కలిగిన లోటును స్వామి ఎంబెరుమానాథులద్వారా తీర్చుకొనెను. కావున వీరి విషయముననే గురుశబ్దము అర్ధవత్తరమై యున్నది.

సర్వేశ్వరునకు చేతనులతో గల సంబంధములలో పితాపుత్ర సంబంధము మొదటిది. ఈ సంబంధము పరిణవ (తిరుమంత్రము) నందలి 'అ' అనుపదము తెలియజేయుచున్నది. ఆశ్వాద్ధును 'ఎన క్కుత్తాయామ్ తన్దయామ్' (నాకు నీవే తల్లివి తండ్రివి) యని స్తుతించిరి. ఇది పరిధమ పర్వ నిష్ఠ (మొదటిమెట్టు) "తన్దెనల్ తాయ్ తారమ్ తనయర్ పెరుంశెల్వమ్ ఎనక్కునీయే యెతిరాశా!" (నాకు తల్లి [తండ్రి] భార్య, పుత్రులు, సంపద అన్నియు నీవే) అనునది చరమ పర్వ నిష్ఠ (చివరిమెట్టు). కావున సంసారమున పడియున్న మనలను ఉద్ధరించుటకై తల్లివలె పరువెత్తి యీసంసార కూపమునంద వతరించినారు రామానుజులు. "సిద్ధిర్భవతివా నేతి సంశయోచ్యుత సేవినాం న సంశయోస్తి తద్భక్త పరిచర్యారతాత్మ నామ్" సర్వేశ్వరుని ఆశ్రయించిన వారికి ఫలవిషయమై సందేహము కలుగవచ్చునేమో కానీ వారి పాదాశ్రితులను ఆశ్రయించి నవారికి తప్పక ఫలము లభించును. సంశయము వలదు రామానుజ చరణములే మనకు రక్షకములు మోక్షప్రదములు. అందులకు గోపాంగనా వృత్తాంతమే ఉదాహరణము.

భగవద్రామానుజు లొకపరి తిరుమల వేంచేసినపుడు తుంబ యూర్ కొండి యను గోపాంగన పెరుగుతెచ్చి యిచ్చెడిదట. ఒకనాడు క్రియద్రవ్యమునకై స్వామి వద్దకు వచ్చెను. స్వామి ఆజ్ఞానుసారము కిడాలి అబ్బాన్ ఆనెలకు స్వామి శ్రీపాదతీర్థమును, ప్రసాదమును అనుగ్రహింపగా ఆమహిమచే సద్యోజ్ఞానము కలిగి క్రియద్రవ్యమునకు మారుగా మోక్షముకోరెను. అంతేకాక తనకు మోక్షము లభించునట్లు శ్రీనివాసునకొక చీటీవ్రాసి

యిమ్మని స్వామిచే వ్రాయించుకొని వేంకటేశ్వరు సన్నిధిని ఆ చీటీచూపి పరమపదమును చేరెను.

ఇట్లే ఒక పర్యాయము కిడాంబి ఆబ్బాన్ తిరుమాలిరుం శోలై మలై దివ్య దేశమున కేగి స్వామిని సేవించి వారి ఆజ్ఞచే స్తోత్ర రత్నమందలి “అపరాధ సహనృభాజనం” అనుశ్లోకమును అనుసంధానము చేయుచుండ “అగతిం” అని అనగానే సుందరబాహుప్పెరుమాళ్ “మీరు రామానుజులను ఆశ్రయించి యుండియు ‘అగతిం’ అని అనవచ్చునా? అని నిషేధించిరి అనగా భగవద్రామానుజుల సంబంధులు గతిలేనివారు కారని భావము.

కాంచీపురమున నొక భాగవతుల కుటుంబమున జన్మించిన పిల్లవాడు అరుసంవత్సరములవరకు మూగవాడుగా నుండి కొన్ని సంవత్సరములు కనబడక పిదప కొన్నాళ్ళకు కనబడగా నీవెవటకు పోతివి అని అందరు అడుగగా “క్షీ రా బ్ద్ధి”కి పోతిని అని సమాధానముచెప్పెనట. అందులకు వారు అచ్చటి విశేషమేమనగా “విష్వక్సేనులే రామానుజులుగా అవతరించినారని అవట చెప్పుకొనుచున్నారని” పలికెను. తర్వాత అతడు మరియెవరికిని కనబడకపోయెను.

చోళోపద్రవము వలన భాష్యకారులు మైసూరు పార్వతము వేందెసిరి. అచట స్వామి ఉపన్యాసములకు ప్రజలు ముగ్ధులుకాగా ‘మా పరమాచార్యులైన ఆశ్వందారుల శ్రీసూక్తుల ననుసరించి చెప్పితిని. వారి గోష్ఠిలో ఒక్కనాడైనను యుంటినేని పరమపదము నకు సోపానములు నిర్మించియుండనా?’ అని పలికిరి. పై విషయముల వలన భగవద్రామానుజుల ఆచార్యపూర్తి, వైభవము వెల్లడియగుచున్నది.

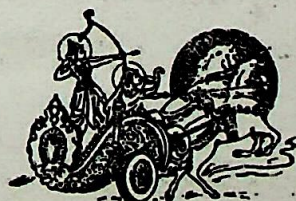
• వీరి వైభవమొక మహాసముద్రము. అందు ఒకబిందువునైన

గ్రహింపజాలని అల్పజ్ఞుడను. అయినను భగవద్రామానుజుల
యందు ("పై తామహం ధనం") అనునట్లుగా మాకు సర్వవిధబంధు
వు, ధనమునైన) గల పీఠి విశేషముచేతను; వారి కృపచేతను;
భగవద్రామానుజ కైంకర్యైక నిరతులై; సదా వారిగుణానుభవమే
ప్రాప్యమని తలంచిన మా పెద్దల ఆచార్యుల ఆనుగ్రహము చేతను
ఈ కొలది విషయములను పఠిస్తావించితిని. పెద్దలు నా సాహస
మును మన్నింతురు గాక యని సవినయముగా ప్రార్థించు
చున్నాను.

పోత్తరమ్ శీలత్తి రామానుశ; నిన్బుగళ్ తెరిన్దు
శాత్తువనేల్ అదు తాళ్వదు తీరిల్; ఉన్శీర్ తనక్కోర్
ఏత్తమెన్దై కొండి రిక్కులుమ్ ఎన్ననమేత్తయన్దై
అత్త గిల్లాదు ఇదత్కెన్ని నైవా యెన్దిట్టజ్జువనే॥

(భగవద్రామానుజా! అనంతములైన నీ కళ్యాణగుణములను తెలిసి
పలికితిని అన్నచో అది నీకు అవద్యమే! పలుక కుండుటయే
మేలు. కానీ నామనస్సు మిమ్ము స్తుతింపక నిలువజాలదు. ఈ విష
యమున మీరేమి తలంతురో యని భయపడుచున్నాను.

శ్రీమన్మహా భూతపురే శ్రీమత్కేశవ యజ్ఞనః
కాంతిమత్యాం ప్రసూతాయ. యతిరాజాయ మంగళమ్॥

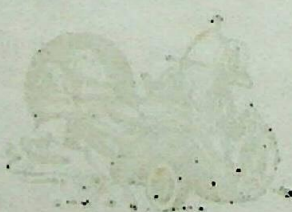

...
...
...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...

Book-Post
PRINTED BOOK

క్రమం D.V.N. 1961

సంగ్రహం

H

Pin

5

From :

N.V.L.N. రామానుజాచార్యులు

కార్యదర్శి :

ఉభయ వేదాంత సభ

వెంటపాడు-534 186